

Mi o sebi

Glasiło Društva upokojencev Škofja Loka in Društva U3 Škofja Loka
št. 57 leto XVII december 2023

Prednovoletni koncert
MePZ Vrelec z gosti

3 UVODNIK

4 AKTUALNO V DU

Pospremi jih na zadnjo pot

6 Družita se generaciji otrok in starejših

7 PO POPLAVAH

9 DRUŠTVO U3

Kako družba dojema starejše

11 Spontani ples

12 Učimo se italijansko

13 MARINKINA KNJIŽNICA

13 KULTURA

Literati počastili Tavčarjevo leto

15 Prva uradna prireditev v novi dvorani

16 GLASBA

17 Še imamo veter v laseh

19 DOLGO DOLGO ŽIVLJENJE

21 ŠPORT

Šport in rekreacija za zdravje in druženje

22 Priznanje uspešni kolesarki

23 Dobrodošli pri kraljevski igri

24 Kegljači smo sezono sklenili šele septembra

27 Adi Kočar je državni prvak

Telovadimo že deset let

28 ČETRTRKOVI PLANINCI

S planinci po otoku Cres

32 GREMO NA POT

35 SLEDOVI PRETEKLOSTI

37 Igralska skupina IX. korpusa

38 KORISTNE INFORMACIJE

Fotografije na naslovnici:

1. Ženski zbor Novosadske Šmizle

2. Novosadske Šmizle in ženski del zbora Vrelec

3. Ženski del zbora Vrelec

4. Mešani pevski zbor Vrelec

5. Novosadske Šmizle in MePZ Vrelec

VEDNO IMAMO ČAS ZA PRIJETNE STVARI

Vesna Čadež

Že od rane mladosti sem si želela potovati. Možnosti ni bilo veliko, predvsem zaradi težjega prehoda meja, pa tudi finance mi tega niso dovoljevale. Vse, kar sem si želela in o čemer sem tudi sanjala, mi je po končanem študiju omogočila moja služba.

Odprl se mi je nov svet, svet brez meja, z nešteti možnostmi napredka. Spoznavala sem ljudi iz različnih držav, z različnimi znanji in talenti. Prav zares sem uživala. Bilo je tudi naporno, kljub temu pa vredno vsake minute.

Seveda sem potovala in še potujem z družino. Nekoliko je drugače, ker sem že razvajena in vedno pričakujem veliko. Pa vendar me nemirni duh in želja po novih spoznanjih vedno potegneta v nove dogodivščine.

Nepozabno bo seveda ostalo poročno potovanje v Dolomite, kjer je najina uboga škoda utihnila v gozdu sredi ničesar. Pa sva mirno in z veliko ljubezni premagala vse ovire. Verjamem, da vas je veliko, ki ste doživeli kaj podobnega.

Tudi po upokojitvi se potreba po odkrivanju novega ni zmanjšala. Seniorji vendar radi potujemo! Če nam zdravje in finance to dopuščajo, tudi v bolj oddaljene kraje. Še vedno imamo veliko želja, pa tudi poguma, da jih uresničimo. Pregledamo vse možne ponudbe, primerjamo storitve in njihovo kakovost ter se odločimo na podlagi vseh dostopnih podatkov. Ker smo ciljna skupina številnih turističnih agencij, imamo veliko možnosti izbire. Kljub temu pa izlet ali potovanje v okviru društva upokojencev ni samo spoznavanje novih krajev, ampak tudi veliko druženja z vrstniki in sproščenega klepetanja. Letos smo pripravili zelo raznovrsten program, ki bo, upam, izpolnil vaša pričakovanja. Želimo si, da bi na pot čim večkrat odšli skupaj.

Ker so pred vrati božični prazniki in novo leto, vam v letu 2024 želim veliko sreče. Potrudite se zanjo, bodite prijazni s svojimi bližnjimi in dajte jim vedeti, koliko vam pomenijo. Pomemben je ta trenutek, nasmehnite se.

Izdajatelj

Društvo upokojencev Škofja Loka
Partizanska cesta 1, 4220 Škofja Loka
Tel.: 04/512 06 64

e-pošta: drustvoupokojencev@siol.net
spletna stran: www.du-skofjaloka.si

Odgovorna urednica

Danica Zavrl Žlebir

Uredništvo

Martin Bizjak, Vesna Čadež, Ela Dolinar,
Nežka Fojkar, Dragica Gartner,
Miha Ješe, Borjana Koželj,
Nevenka Mandić Orehek,
Maruša Mohorič, Irena Ropret Pipan,
Nada Somrak, Alma Vičar

Lektorica

Nuša Radinja

Oblikovanje

Nevenka Mandić Orehek

Tisk

GTO Košir, d.o.o.
Naklada 1500 izvodov

Posamezni izvod stane 1 €.

ISSN 1855-0975

**Prihodnja
številka bo izšla
11. aprila
2024.**

DRUŠTVO U3

Univerza za tretje življenjsko obdobje

Partizanska cesta 1, 4220 Škofja Loka
e-pošta: loka3univerza@gmail.com
<https://3univerza-loka.splet.arnes.si>
Facebook: Univerza TRI
Telefon med uradnimi urami: 064 /233 535
Uradne ure: od pon. do petka od 10. do 12. ure

DRUŠTVO UPOKOJENCEV ŠKOFJA LOKA

Partizanska cesta 1, 4220 Škofja Loka
<https://www.du-skofjaloka.si>
MŠ 5010721000
DŠ SI99746352
Tajništvo tel.: 04/512 06 64 in GSM: 040/226 667
Faks: 04/512 63 09
Blagajna GSM: 040/857 273
Uradne ure: sreda in petek od 8. do 12. ure

POSPREMI JIH NA ZADNJO POT

Danica Zavrl Žlebir

Milan Možina je novi praporščak v Društvu upokojencev Škofja Loka

Letos je nalogo zastavonoše na pogrebi naših članov prevzel Milan Možina. Kot je povedal, ga je o tem, ali bi bil pripravljen to delati, povprašala tajnica društva Patricija Žumer. Strinjal se je, saj ima v pokoju dovolj časa, naloga pa se mu ne zdi pretežka, čeprav je povezana z žalostnimi dogodki. »Smrt je del življenja in pri starejših se je s tem lažje sprijazniti. Težje pa je, če umre kak mlajši član,« pravi Milan Možina, ki se zaveda svoje naloge. »Z društvenim praporom člani na pogrebu pokojnemu izkažemo čast in ga pospremimo na njegovi zadnji poti.«

Do zdaj se je s praporom udeležil nekaj več kot desetih pogrebov, dva do trije se zvrstijo na mesec, je povedal Milan.

Upokojen je deset let, od letos tudi član DU Škofja Loka. Zadnji dve desetletji pred upokojitvijo je v Ljubljani poučeval slušatelje šole za voznike. Bilo je stresno in naporno, zato mu je ob upokojitvi kar odleglo. V pokoju se ukvarja z živalmi in občasno na posestvu v Gostecah pomaga pri konjih, ukvarja se

tudi s psi. »To je za rekreacijo in sprostitev,« navrže Milan, zadovoljen, da v pokoju počne povsem druge stvari, kot jih je v svojem aktivnem obdobju.

RAČUNALNIŠKO SE IZOBRAŽUJE VELIKO UPOKOJENCEV

Danica Zavrl Žlebir

Ljudska univerza Škofja Loka od jeseni izvaja brezplačne tečaje Digitalne kompetence 30+. Med slušatelji je tudi precejšnje število upokojencev. Čeprav ob koncu tečaja ne bo »nagrade« v obliki bona, je zanimanje veliko

Tečaje so začeli izvajati jeseni, končali pa naj bi jih do 31. decembra, je povedala vodja izobraževanja odraslih pri Ljudski univerzi Škofja Loka Tanja Avman. Ko smo jo sredi novembra povprašali o podrobnostih, je pojasnila, za kakšne tečaje pravzaprav gre in kdo so tečajniki: »Ta hip poteka 11 tečajev Digitalne kompetence 30+. Pet tečajev poteka v Škofji Loki, po dva pa v Gorenji vasi, Železnikih in Žireh. Posamezni tečaj obsega 10 pedagoških ur. Obiskuje jih 125 udeležencev, od teh je 116 upokojencev, ki se seznanjajo z uporabo brskalnika, vrednotenjem podatkov in informacij, varovanjem osebnih podatkov, uporabo elektronske pošte in oblčnih storitev, pa tudi z družbenimi omrežji, uporabo spletnih storitev (eDavki, zVem) ter z uporabo in pridobitvijo digitalnega potrdila.«

Tečaje v Škofji Loki obiskuje 55 udeležencev.

»Vse tokratne tečaje moramo končati do 31.

decembra, vendar jih bomo izvedli še devet. Glede na število že prijavljenih udeležencev jih bomo v Škofji Loki izvedli še šest,« je dodala Avmanova ter ob tem za 27. november napovedala začetek novih tečajev.

Zanimalo nas je tudi, koliko sredstev je pristojno ministrstvo namenilo LU Škofja Loka. Na to vprašanje je odgovorila nekoliko obsežneje:

»Naš konzorcij, v katerem smo Ljudska univerza Ajdovščina (vodilni partner), Ljudska univerza Škofja Loka, Ljudska univerza Koper, Ljudska univerza Ilirska Bistrica, Ljudska univerza Postojna in Ljudska univerza Sežana, je na javnem razpisu ministrstva za digitalno preobrazbo za sofinanciranje neformalnih izobraževanj za odrasle na področju digitalnih kompetenc v letu 2023 prejel 215.325 evrov. Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz evropskega socialnega sklada v okviru odziva Unije na pandemijo COVID-19.«

Povprašali smo tudi, ali obstaja kakšna povezava tega projekta z lanskim računalniškim izobraževanjem starejših, na katerem naj bi ti pridobili pravico do bonov za računalniško opremo, pa je potem to padlo v vodo. Po besedah Tanje Avman je ta projekt sicer nadomestil lansko

izobraževanje, vendar udeleženci tokrat ne bodo prejeli bonov. »Kljub temu je bilo zanimanje za tečaje zelo veliko, saj smo hitro zapolnili skupine, čeprav na koncu tečaja ne bo nagrade,« je sklenila sogovornica.

NAŠI MED NAGRAJENCI POKRAJINSKE ZVEZE

Danica Zavrl Žlebir

Med nagrajenci Pokrajinske zveze društev upokojencev Gorenjske tudi četverica iz Škofje Loke

Na osmem dnevu Pokrajinske zveze društev upokojencev Gorenjske (PZDU) 7. decembra letos v Kranju, kjer je zbrane nagovoril predsednik Robert Plavčak, so se članom s priznanji zahvalili za uspešno delo. Priznanja je prejelo 58 upokojencev iz 23 društev gorenjske zveze, nagrade pa so prejela tudi najboljša društva s področja športa, rekreacije in gibalne kulture v tem letu.

Med nagrajenci so tudi štirje člani Društva upokojencev Škofja Loka. Miro Duić, prejšnji predsednik DU Škofja Loka, je priznanje prejel za prizadevno delo v organih PZDU, za posamezna področja dela pa so bile nagrajene Martina Eržen, Nevenka Mandić Orehek in Ivanka Prezelj. Martina Eržen je dolgoletna organizacijska vodja planinske sekcije društva, ukvarja pa se predvsem z administrativnimi deli, vodenjem statistike, obračuni, obveščanjem ... Je zelo aktivna članica društva in prostovoljka. Na podelitvi je ni bilo, ker je vodila izlet četrtkovih pohodnikov.

Obveščanje članov o dogajanju v društvu je ena izmed temeljnih nalog Društva upokojencev Škofja Loka, pomembno vlogo pri tem pa ima glasilo Mi o sebi. Izhajati je začelo leta 2007. Oblikovanje glasila je že takrat prevzela Nevenka Mandić Orehek, to nalogo pa skupaj s sodelavkami opravlja še dandanes. Vodi tudi Marinkino knjižnico, ki deluje v okviru društva. Ob selitvi knjižnice v nove prostore se je izkazala tako s svojim strokovnim znanjem kot

Nagrajenki Nevenka Mandić Orehek in Ivanka Prezelj v družbi podpredsednice DU Škofja Loka Vesne Čadež in predsednika PZDU Roberta Plavčaka

s svojimi organizacijskimi sposobnostmi. Ivanka Prezelj je dolgoletna vodja strelske sekcije, ta pa je pod njenim vodstvom na ravni države dosegla nadpovprečne rezultate. Nagrajencu in nagrajenkam iskreno čestitamo, več o njih pa boste lahko prebrali v prihodnji številki našega glasila.

VABIMO NOVE SODELAVCE IN SODELAVKE

Uredništvo glasila **Mi o sebi** vabi k sodelovanju nove sodelavce in sodelavke. Če radi pišete, znate fotografirati ali obvladate tehnično oblikovanje tiskanih medijev, svojo pripravljenost za sodelovanje sporočite na elektronski naslov dzzlebir@gmail.com ali po telefonu 031/626 154. Veseli bomo vašega odziva. Hkrati vas vabimo tudi na novinarski krožek, ki bo predvidoma potekal januarja in februarja 2024, sicer pa vas bomo o njem natančneje obvestili na naši spletni strani.

DRUŽITA SE GENERACIJI OTROK IN STAREJŠIH

Alma Vičar

Osnovna šola Jela Janežiča, šola s poslanstvom, gostuje v prostorih nekdanje vojašnice

Zaradi zapletov pri nadgradnji in obnovi OŠ Jela Janežiča, šole za otroke s posebnimi potrebami, se v novem šolskem letu vsi učenci niso mogli vrniti v nedokončan objekt v Podlubniku. Štirinajst razredov je zaradi tega »razseljenih« v drugih stavbah v Škofji Loki. V prostorih poveljstva v nekdanji vojašnici so začasno za izvajanje njihovega programa urejene tri učilnice, dve v učilnicah Društva U3. Naši novi prostori so septembra letos tako postali ne samo naš novi dom, ampak tudi zgodba o medgeneracijskem povezovanju, solidarnosti in boljšem medsebojnem spoznavanju.

Škofja Loka ima dolgotrajno, več kot 70-letno tradicijo vzgoje, izobraževanja in usposabljanja otrok s posebnimi potrebami. Več o šoli nam je povedala ravnateljica Marjeta Šmid:

»Našo šolo obiskujejo otroci iz petih občin, poleg naše so to še Medvode, Gorenja vas-Poljane, Železniki in Žiri. Skupaj je na šoli 137 učencev, imamo 21 matičnih razredov, šest s podaljšanim bivanjem in dve skupini z jutranjim varstvom. Na šoli je zdaj 86 zaposlenih, od tega jih kar nekaj pomaga pri dodatni strokovni pomoči, 17 pa je varuhov in spremljevalk. Pri pouku je potreben individualni pristop, saj pri otroku ne moreš ničesar prehiteti in mora imeti dovolj časa za učenje. Učenje poteka na konkreten način, tako da učenci dobijo dovolj ponazoril za dobro predstavo o učnem predmetu. Seveda pa je vedno treba preveriti, koliko učenci razumejo, koliko zmorejo. V razredih je od 4 do 10 učencev, poleg učitelja je v veliko razredih tudi varuh ali spremljevalec.

Vedno skrbimo za spodbudno učno okolje, v katerem se vsak otrok počuti varen in sprejet, ter spodbujamo veselje do učenja. To se začne že s samo pripravo na pouk. Cilje postavimo za vsakega učenca posebej in jih s tem naučimo načrtovati. Pomembno je, da vidimo drug drugega, da otroci znajo vrednotiti svoje

delo in izdelke.

Oblike izobraževanja se menjajo med samo učno uro, saj uporabljamo različne pripomočke in materiale. Uvajamo elemente formativnega spremljanja in pedagogike montessori.

Ponosni smo na vse uspehe naših učencev, teh pa ni malo. Septembra 2022 smo prejeli bronasto priznanje Zavoda Planica v tekmovanju za najbolj športno šolo s prilagojenim programom. Že 15. leto smo vključeni v program Eko šola. V projektu Misija zeleni koraki smo med vsemi šolami s prilagojenim programom zasedli prvo mesto. Že

tretje leto zapored smo prejeli tudi priznanje za najkakovostnejše šolsko glasilo. Naši učenci so posebej dobri na likovnem, tehničnem in gospodinjstvem področju. Naš učenec in njegova mentorica sta prejela srebrno priznanje na likovnem natečaju, ki se ga je udeležilo več kot 2500 otrok iz vseh šol v Sloveniji. Sodelujemo tudi v Groharjevi likovni koloniji in pri projektu Sonček, v okviru katerih skupaj ustvarjajo in se spoznavajo tako učenci kot učitelji osnovnih šol v Škofji Loki.

Že 22 let organiziramo državna tekmovanja v znanju iz računalništva za šole s prilagojenim

programom. Skupaj z Zvezo za tehnično kulturo smo izvedli projekt Znanje za digitalne kompetence. V spoznavanje Škofje Loke na poseben način, tj. s pametnimi telefoni in uporabo Qr kod, se je vključilo 20 učencev. Otroci se učijo tudi, kako varno uporabljati internet, vključno s socialnimi omrežji, in o lažnih novicah. Če je otrok bolan, pouk zanj poteka na daljavo.

Šola se ves čas trudi, da otroci s posebnimi potrebami nikakor niso prikrajšani pri pridobivanju različnih znanj. Za naše otroke je velika tudi podpora države. Naši največji učitelji pa so starši.«

Na koncu najinega pogovora se je Marjeta Šmid zahvalila za možnost začasne uporabe naših prostorov. Kot sama pravi, je to mešanje generacij tudi njej omogočilo, da je bolje spoznala delo in utrip v Društvu upokojencev in Društvu U3. Zanj je še posebej dragoceno spoznanje, da želja po znanju in ustvarjanju z leti ne mine. Ob vsem povedanem si lahko samo navdušen in spoštljiv do zaposlenih na šoli, saj z vsem srcem in dušo opravljajo svoje posebno poslanstvo. Želimo jim, da bi se obnova šole čim prej končala ter da bi otroci in vsi zaposleni, ki tako predano skrbijo zanje, dobili nove, prepotrebne prostore za še boljše delo.

NEMOČNO SO OPAZOVALI BESNEČO VODO

Ela Dolinar

Med številnimi Ločani, ki jih je prizadela vodna ujma, je tudi Marija Fojkar. Minilo je, toda strah ostaja

4. avgusta se je dan začel slabo. Zunaj je bilo še temno, voda pa je že vdirla v hišo. Gospa ima 87 let, pa take povodnji še ni doživela. Umikali so, kar so lahko, toda veliko se ni dalo storiti. V kratkem času je voda zalila vse kletne prostore. Uničeni so bili peč za centralno kurjavo, pralni stroj, hladilna skrinja in v vse drugo, kar je bilo v kleti. Prva dva dneva so bili še brez elektrike in tudi hči, ki živi v Poljanski dolini, ni mogla priti takoj pomagat. Marija, ki jo vsi kličejo Mici, je stala na balkonu in nemočno opazovala, kako je voda dvignila obe tisočlitrski cisterni, polni vode, in ju kot za šalo odnesla. Tedaj pa so mimo balkona priplavale tri majhne račke in tega prizora Mici ne more pozabiti, tako globoko se je je dotaknil.

Hvaležna je skavtom, ki so prišli očistiti naplavine z vrta, s katerega so odstranili tudi približno 15 cm onesnažene zemlje. Vsa drva, ki so popolnoma blatna ostala v kleti, je sama oprala z visokotlačnim čistilnikom. Saj se bo počasi vse uredilo, je optimistična, čeprav se zdaj kažejo posledice, ki jih sprva

niso opazili. Omet odpada, ploščice pokajo, vlaga je vsepovsod. Minilo bo, toda strah ostaja. Govorila sem tudi s številnimi poplavljenimi občani s Sorške

in Demšarjeve ceste. Nekatere so morali reševati gasilci, nekateri še zdaj ne morejo bivati v svojih prostorih. Pri vseh pa je čutiti strah, ki se je zažrl v duše teh ljudi.

4. AVGUST – NOV ZAČETEK

Marta Satler

Pri 78 letih je treba vsaj na tihem računati, da bomo enkrat morali kaj spremeniti v svojem življenju. Ker nam moči pešajo, je čas, da se poslovimo od gore materialnih spominov, ki se kopičijo vsepovsod in nas spominjajo, kaj vse smo v življenju počeli, kje vse smo bili, koga vse smo srečali.

Velikokrat sem se lotila pospravljanja z namenom, da bom kaj zmetala stran – pa je težko!

Naj se lotim garderobe, ki sem jo vrsto let šivala sama zase, za hčerki, vnuke ali za dom.

Naj najprej zmečem stran vsebino več kot 15 zajetnih fasciklov, v katerih hranim dokumente, predavanja z različnih izobraževanj na vseh koncih sveta, afriške projekte, slike in zgodbe ugandskih otrok ter račune za sponzorje, pa tudi članke o svojih potovanjih?

Naj najprej pregledam diapozitive, slike s potovanj na CD-jih in ključkih, na katerih so shranjena predavanja, ki sem jih imela po slovenskih vrtcih, šolah, fakultetah, knjižnicah in domovih upokojencev o življenju domačinov na različnih koncih sveta – vse zato, da bi pregnala strah do tujcev? Ali pa naj se lotim spominkov, ki sem jih kupovala sama, ali so

Marta piše prispevek za glasilo na podarjenem računalniku v Društvu U3.

Nadaljevanje s prejšnje strani

mi jih podarjali ljudje, ki sem jih srečevala na svojih poteh? Morda bi pa najlažje zmetala stran kolajne s športnih tekmovanj, plakete raznih izobraževanj od diplome na fakulteti, jezikovnih tečajev do seminarjev globalnega učenja in izobraževanj o novostih pri zdravljenju raka, ki se jih udeležujem zadnjih nekaj let.

Morda pa najprej pogledam kupe slik, papirjev, platen, barv in čopičev, tukaj so zbrani tudi dnevniki, pa zapiski, kako so se razvijali otroci in vnuki ... Pa knjige na policah. Po navadi vse prehitro mine čas, namenjen pospravljanju in v škatli je komaj kaj za odpad, le police in predali so bolj urejeni.

Po povodnji spet na začetku

Potem pa je moj dom zalila voda – nenadoma je umazana voda v stanovanju segala meter visoko, vse je plavalo, moderno pohištvo v spalnici in dnevni sobi se je dobesedno sesedlo ali prevrnilo in streslo v vodo vsebino: obleke, knjige, fascikle, posteljnino za zimo, kozarce in porcelan za posebne priložnosti.

Zgrabila sem denarnico z dokumenti in telefon, v kopalnici odprla okno, da sem bila v stiku z dobrimi sosedi, ki so se trudili, da bi me rešili. Ko je voda zunaj narasla do okenske police in ko se je na školjki dvignil pokrov, da je tudi kanalizacija našla pot ven, sem skočila v vodo, ki je bila med hišami na srečo dovolj mirna, da me ni odneslo v reko, ki je tekla po cesti, ali v drugo, ki je naredila strugo pod bregom

in podirala betonske ograje. Ob šestih zjutraj so gasilci sporočali, da prihaja voda, ob osmih pa sem bila že rešena in stuširana – tako hitro se je vse dogajalo, da me še strah ni utegnilo biti!

Popoldne sta pome prišli hčerki in naslednji dan je sledilo čiščenje: na odpad so odpeljali vse stroje in aparate, vse pohištvo, ki se ni sesedlo samo, smo razbili in zmetali skozi okno, prav tako tlake in zidne obloge, da so ostale le gole stene, pripravljene za sušenje.

Tudi večina oblek in obutve se je znašla na smetišču, saj je bilo vse prepojeno z blatom, nafto in je smrdelo po fekalijah.

Zdaj že lahko gledam na vse z optimizmom – taka pač sem! Med poplavami sem spoznala neverjetno dobroto sosedov, požrtvovalnost pripadnikov civilne zaščite, gasilcev, mladih prostovoljcev od vsepovsod, tudi domačih, pa finančno pomoč organizacij Karitas, Rdeči križ, Centra za socialno delo, države, sorodnikov, prijateljev in znancev. Od vse te dobrote mi gre še zdaj kar na jok in nikoli ne bom mogla izraziti dovolj hvaležnosti, ki jo čutim do vseh, ki so mi kakor koli pomagali.

Ni pomembno, da sem izgubila vse, da sem spet na začetku, zdaj vem, kako malo potrebujem! Pomembno je spoznanje, da so ljudje še vedno solidarni, sočutni, da mladi pridejo pomagat, ne da bi jih kdo prosil ali jim ponudil plačilo. Zato se tudi nam starejšim ni treba bati: če smo bili v življenju skromni, do vseh prijazni, pošteni in sočutni, se nam dobro prej ali slej vrača, če je potrebno!

NOVI ODBORI IN KOMISIJE

V Društvu upokojencev Škofja Loka je na novo sestavljenih nekaj komisij in odborov. V komisiji za priznanja so: Miro Duić, Milica Habjan, Vesna Čadež, Miha Ješe in Rudi Zadnik. Komisijo za turizem sestavljajo: Vesna Čadež, Cveta Škopelja, Ela Dolinar in Miha Ješe. V komisiji za stanovanja so: Nežka Fojkar, Vesna Čadež, Miha Ješe in Blanka

Jakšič. V umetniški svet galerije Zlatin hodnik so bili imenovani: Marinka Mesec, Minka Mlakar, Štefka Krmelj in Simon Mlakar, v odbor za kulturo pri DU Škofja Loka pa: Ela Dolinar, Minka Likar, Minka Mlakar, Marinka Mesec, Štefka Krmelj, Agata Pavlovec, Simon Mlakar in Janez Rant.

POBIRAJO ČLANARINO, RAZNAŠAJO GLASILO

Dolgujemo vam dopolnitev informacije iz prejšnje številke glasila Mi o sebi, v katerem smo navedli prostovoljke in prostovoljce, ki pobirajo članarino in raznašajo glasilo. To so: Breda Mesec (Bukovščica, Češnjica, Podlonk, Dolenja vas, Rovte, Selca, Sopotnica, Zg. in Sp. Luša, Ševlje), Mojca Zaplotnik

(Poljanska cesta, Podpulfrca, Grajska pot), Tončka Bogataj (Reteče in Gorenja vas - Reteče). Samo glasilo pa raznašata Milan Možina (Vincarje, Mestni trg, Spodnji trg, Kapucinski trg, Cankarjeva, Blaževa in Klobovsova ulica) in Mina Avguštin (Reteče in Gorenja vas - Reteče)

KAKO DRUŽBA DOJEMA STAREJŠE?

Borjana Koželj

Ali starejše dojemamo kot aktivne sodržavljane, ki lahko kljub naglemu razvoju veliko prispevajo k razvoju družbe? Starejši so si v življenju pridobili veliko znanj in izkušenj, kljub temu pa morajo slediti razvoju, se seznanjati z novostmi, da bi jih lahko razumeli, jim sledili in bili dejavni še naprej. Kakšen je odnos do starejših v naši občini? Lahko rečemo, da je dober, saj imamo veliko možnosti za različne dejavnosti. Veliko starejših se zaveda, kako pomemben je zdrav način življenja, zato se ukvarjajo s športom, rekreacijo, planinarijo in se ne nazadnje tudi izobražujejo. Dejavnosti so v različnih društvih, še prav posebej pa v društvu upokojencev in v našem društvu, Univerzi za tretje življenjsko obdobje Škofja Loka. Po svojih močeh si želimo prispevati k razvoju družbe. Zavedamo se, kako hitre so zdajšnje družbene spremembe, zato dopolnjujemo svoje znanje. Ponudba izobraževalnih programov je bogata, še posebej pa se za bogato vsebino in organizacijo trudi Društvo U3, ki omogoča osebno rast in dejavno starost. Ponujamo številne izobraževalne vsebine in najrazličnejše vrste druženja. Pomembne so vezi

z mlajšimi generacijami, s katerimi izmenjujemo znanja in izkušnje ter sklepamo prijateljske vezi, saj sta pomembni tudi medgeneracijsko sodelovanje in druženje.

Živimo v obdobju digitalizacije. Novodobne tehnologije so za številne starejše od 65 let pogosto nedostopne ali prezahtevne za uporabo. Je to diskriminacija najstarejših? Nekateri starejši nimajo računalnika, pametnega telefona in ne znanja, saj si ga ne želijo ali ne zmorejo pridobiti, kljub temu pa si želijo samostojnosti. Prikrajšani so za nekatere nujne storitve, zato potrebujejo pomoč. Počutijo se tretjerazredni, nemočni. Pri tem so jim kršene tudi človekove pravice. Na pomoč jim mora priskočiti družba. Na Občini Škofja Loka so zaznali težave najbolj ranljivih starejših. Društvo U3 je pridobilo projekt, s katerim zagotavljamo podporo starejšim. Odprli smo informacijsko točko HALO 65+, ki je baza informacij za starejše, zbirka koristnih naslovov, nasvetov in povezav prek brezplačne telefonske številke **080 22 61**.

Pridružite se skupini, v kateri se boste dobro počutili, spoznavali novosti in osebno rasli.

VABILO PROSTOVOLJCEM K SODELOVANJU

Stopite v naše vrste!

Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Škofja Loka (krajše Društvo U3) že devetnajst let uspešno deluje na področju izobraževanja starejših. Uspehi so plod dela dinamične ekipe prostovoljk, ki sodelujejo pri organizaciji in vodenju društva.

Tudi letos smo našim članom in članicam ponudili obsežen in pester program.

Da bi bilo naše delo uspešnejše, vas vabimo k sodelovanju. Pridružite se nam, veseli vas bomo!

Še posebej bomo veseli prostovoljcev za področje financ, računovodstva in društvenih projektov.

Za vse dodatne informacije smo vam na voljo na naslovu: loka3univerza@gmail.com, po telefonu št.: 064/233 535 ali osebno na sedežu društva na Partizanski cesti 1, v novih prostorih v nekdanji vojašnici - KOMANDA.

Veselim se vašega sodelovanja!

Društvo U3

Predsednica društva U3 Borjana Varja Koželj

MEDNARODNI POSVET MREŽE SUTŽO

Borjana Koželj

SUTŽO – Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje vsako leto organizira srečanje predstavnikov vseh 55 tovrstnih univerz s pestrim

programom. Letošnje je bilo 29. septembra. Program je bil zanimiv in bogat in z veseljem sem se ga udeležila.

Nadaljevanje s prejšnje strani

Udeležence, tudi iz tujine, je pozdravila prof. dr. Ana Krajnc, predsednica mreže Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Prof. dr. Maria Slowey iz Dublina nam je predstavila vlogo in pomen izobraževanja starejših v sodobni družbi. Zanimivo je bilo predavanje Teje Dolgan, vodje sektorja za izobraževanje odraslih na Ministrstvu za vzgojo in izobraževanje RS. Gostje iz Hrvaške, Italije, Avstrije in Nemčije so predstavili svoje načine skrbi za izobraževanje starejših. Povsod se zavedajo

pomembnosti vseživljenjskega izobraževanja. V popoldanskem delu je sledila 32. seja sveta mreže Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Na njej smo predstavniki univerz predstavili stanje po obdobju izolacije v posameznem društvu. Ugotovili smo, da se je izobraževanje v manjši meri nadaljevalo na daljavo, povsod pa smo pogrešali druženje. Sama sem poleg drugih dejavnosti predstavila naš program Širimo obzorja, saj menim, da so se naši člani izobraževali in se družili tudi na popotovanjih po Sloveniji in v zamejstvu.

Širimo obzorja

VITANJE, ŽIČKA KARTUZIJA IN JURKLOŠTER

Ela Dolinar

Na lep, topel septembrski dan smo se odpeljali proti Vitanju. Vstopili smo v vesoljski center Noordung, ki je psevdonim slovenskega raketnega inženirja Hermana Potočnika. Bil je bil častnik, pionir kozmonavtik (astronavtik), vesoljskih poletov in tehnologij. Predstavili so nam zanimivosti vesolja od obdobja pred našim štetjem do sodobnosti. Nekateri podatki so bili res pretresljivi, na primer, kakšne spremembe nas čakajo. Če se bo taljenje ledu na Antarktiki nadaljevalo z enakim tempom – taljenje merijo sateliti –, bo leta 2100 gladina vseh morij višja za 60 cm.

Po kosilu v bližnji gostilni smo se odpeljali proti Žički kartuziji. V popolnoma odmaknjeni in tesni dolinici si je takratni lastnik tega posestva, štajerski mejni grof Otokar III. Traungaveck, okrog leta 1155 zadal nalogo, da ustanovi domovanje za menihe iz Velike kartuzije na Francoskem. Že kmalu po prihodu leta 1160 so menihi začeli graditi večino poslopij, ki še zdaj pripadajo kartuziji. V zgornjem samostanu (Žički kartuziji) so po večini prebivali bratje z zelo strogim redovnim življenjem, v spodnjem samostanu pa so prebivali bratje laiki. Kartuzijani so se ukvarjali tudi z lekarništvom in zdravilstvom, mlinarstvom, opekarstvom, steklarstvom in podobnimi obrtmi, ki so jih potrebovali za preživetje redovne skupnosti. Znali so poskrbeti tudi za popotnike in goste, saj so že kmalu po nastanku v spodnjem samostanu zgradili »hospital«, v katerem so negovali bolnike ter oskrbovali goste. Po turškem opustošenju spodnjega dela in njegovi preselitvi v zgornji samostan je v 15. stoletju nastalo poslopje zdajšnjega Gastuža, verjetno ene najstarejših ohranjenih gostiln v Srednji Evropi. Pa še skok do Jurkloštra, kartuzije, ki je bila ustanovljena 1170 in je ena izmed treh najstarejših

srednjeevropskih kartuzij. V samostanski cerkvi naj bi bila pokopana Veronika Deseniška. Dokončno so kartuzijo ukinili 1595 in samostan prepustili jezuitom. Po zatrtju jezuitskega reda leta 1780 je bila večina dvorca podrt, konec 18. stoletja pa je nastala nova graščina v poznobaročnem slogu.

Načrtujemo

V okviru programa Širimo obzorja ta mesec načrtujemo obisk prav posebnega cirkusa oz. baleta v Cankarjevem domu v Ljubljani. Januarja si bomo v SNG Opera in balet Ljubljana ogledali opero Evgenij Onjegin Petra Iljiča Čajkovskega. Spomladi bomo obiskali še kakšno predstavo, Narodno univerzitetno Knjižnico – NUK, in tudi kako zanimivo razstavo.

NAŠE TELO ZNA RACIONALNO UPRAVLJATI SAMO S SEBOJ

Lea Mlakar

V mislih imejmo, da naše **telo zelo racionalno razpolaga z energijo** in je brez jasnega namena oziroma cilja ne usmerja nikamor. Pravzaprav se telo ves čas razvija, zdravi in obnavlja, le da tega ne zaznamo. Tudi če smo zdravi, procesi obnove tkiv potekajo s polno paro. Zato se je dobro zavedati, da so zdravje, mladostnost in vitalnost rezultat stalne skrbi za telo, ne pa mirovanja oziroma neaktivnosti. Zato v naši skupini z izvajanjem različnih položajev in gibov, dihanja in meditacije negujemo življenjsko energijo telesa. Tudi starejši smo lahko gibčni.

SPONTANI PLES

Irina Guščina

Spontani ples je svobodno kreativno gibanje, povezovanje telesa, čustev in misli

Pri tej zvrsti plesa se postopno učimo svobode gibanja, prek kreativnega in prostega izražanja spoznavamo sebe, iščemo odgovor na vprašanje, kaj gibanje pomeni za moje telo. Kaj mi telo govori, kako se želi premikati? Če se zavedamo, da smo telesu omogočili raziskovati način gibanja, ki se mu prilega v danem trenutku, smo sebi omogočili čutiti in tudi razumeti, kako deluje naše telo. Tedaj lahko začutimo neskončno svobodo, svobodo v nas samih. Veliko ljudi ne ve, kaj pomeni čutiti svoje telo, kaj telo želi v določenem trenutku, kaj sploh želijo sami. Od otroštva si postavljamo meje, zastiramo iskrenost in izražanje, kopičimo blokade in zakrknjenosti v telesu, vse to pa vpliva na kakovost našega življenja. Tega bremena se lahko rešimo s kreativnim gibanjem. Na vajah se bomo pod vodstvom mentorice naučili poslušati svoje telo, z določenimi tehnikami bomo vzpostavili stik s samim seboj in svojimi občutki, v sodelovanju s soplesalci pa bomo ustvarili nepozabne izkušnje. Gibanje in improvizacija v različnih glasbenih ritmih nas bosta popeljeta v čudoviti svet ustvarjanja plesnih koreografij. Pri tej zvrsti plesa ni pomembno predznanje plesnih veščin, izvajajo ga lahko vsi ne glede na starost, saj lahko svobodo izražanja dosežejo tudi gibalno ovirani in uživajo v kreativnem plesu.

Moje plesne izkušnje

V šolskih letih sem obiskovala studio za karakterni ples. Po končani šoli sem se vpisala na Akademijo za kulturo in umetnost v Samari (Rusija). Med študijem smo raziskovali različne vrste plesov, balet, pantomimo in improvizacijo. Po končani akademiji sem bila sprejeta v plesno gledališče v Samari. Poleg tega sem tudi diplomirana pevka. Vsa svoja znanja sem združila v glasbeni projekt Ira Roma, ki sva ga skupaj z možem Aleksandrom prenesla v Slovenijo. Vse glasbene predstave in koncerte, ki smo jih izvajali, so bili pod vplivom gledališča in plesa. Zanimanje za ples in moja plesna preteklost sta me privedla v plesno skupino projekta Multivizija, ki ga je vodila poklicna plesalka mag. Irina Stanković. Po končanem projektu sem dobila certifikat, to pa je vzbudilo veliko željo, da bi svoje znanje delila z drugimi in jim pomagala začutiti lepoto in svobodo gibanja.

UČIMO SE ITALIJANSKO

Marica Mrak

Čeprav v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje že vrsto let delujejo različni jezikovni krožki, se italijanščini nekako ni uspelo uvrstiti mednje. Ali se ni prijavilo dovolj zainteresiranih ali pa ni bilo mogoče najti predavatelja. Končno je leta 2019 zaživela nadaljevalna skupina z mlado predavateljico Ino in šestimi udeleženci. Veselja je bilo konec marca 2020, ko je epidemija covida ustavila vsakršno delovanje. Lani smo znova začeli, najprej nadaljevalni tečaj s profesorico Marjano Gašpar, letos pa se je zanimanje za italijanščino še povečalo, saj se je začel tudi začetni tečaj. Svoja razmišljanja o našem delu sta nam prijazno posredovali dve navdušeni slušateljici nadaljevalnega krožka.

Karmen Štefe: »Nadaljevalni krožek italijanščine obiskujem drugo leto. Želim izpopolniti znanje jezika, pisavo in slovnico. Med slušatelji vlada prijetno, sproščeno ozračje. Profesorica nam ure popestri s primeri, ki niso opisani v nobenem učbeniku. Upam, da bomo vztrajali še naprej in se toliko naučili, da se bomo v Italiji brez zapletov znašli v trgovini, na recepciji, avtocesti.«

Jožica Šparovec: »Zelo rada se učim tuje jezike, zato sem dva študirala že na fakulteti. Ker je bil eden od teh francoščina in ker ji je italijanski jezik, ki sem se ga dve leti učila tudi v gimnaziji, soroden, sem znanje po dolgih letih želela obnoviti in predvsem izboljšati. Lani sem se takoj po upokojitvi vpisala v dva krožka, poleg italijanščine še v tečaj nemščine.

Čeprav je bilo moje znanje obeh jezikov precej šibko, sem se vpisala v nadaljevalno skupino, ker začetne ni bilo. S svojim napredkom sem kar zadovoljna. Všeč mi je, kako obe profesorici poudarjata, da si ne smemo jemati k srcu, če delamo napake, saj se moramo zavedati, da sposobnost naših možganov s starostjo upada in da jih je predvsem pomembno zaposliti in tako skrbeti za naše mentalno zdravje in splošno počutje. Zame je zelo pomembno tako druženje s prijetnimi sošolkami in sošolci kot tudi pridobivanje novih znanj. Pohvaliti moram našo profesorico gospo Marjano Gašpar, saj zelo dobro pozna italijansko kulturo, državo in življenjske navade Italijanov. Njene razlage so zelo nazorne in razumljive, je prijazna, vljudna in potrpežljiva. Nikoli ji ni odveč, če mora večkrat ponoviti slovnične posebnosti, ki si jih še nismo zapomnili. Všeč mi je, da se v italijanščini pogovarjamo in klepetamo o različnih temah, ne samo o tistih iz učbenika. Seveda moramo slušatelji zaradi pomanjkljivega znanja to dostikrat dopolnjevati s slovenščino. Simpatična, prijetna in duhovita profesorica se zna vedno prilagoditi ravni našega znanja, zato se med urami počutimo prijetno in sproščeno. Nadvse pohvalno je, da imamo v Škofji Loki toliko možnosti za naš osebni razvoj tudi v zadnjem obdobju življenja. Zahvala gre vsem tistim, ki nam to omogočajo.«

Podobno razmišljamo tudi preostali udeleženci: Ela, Nada, Pavel in Marica.

ČAROBNOŠT PREOBRAZBE KEPE GLINE

Ivica Krek

Glina je naravni material, ki so ga zaradi njenih lastnosti oblikovali v vseh obdobjih človeškega razvoja. In kako iz kepe surove gline oblikovati in ustvariti unikatni izdelek? Ste kdaj razmišljali, koliko časa zahteva izdelava keramične skodelice za čaj? Fazi oblikovanja gline, ki lahko vključuje različne tehnike, sledijo faze sušenja, brušenja, žganja v posebni peči, glaziranja, lahko tudi krašenja in barvanja, in nato vnovičnega žganja izdelka. Dolga zgodba, kajne?

Ko človek s svojimi rokami sam ustvari edinstven izdelek, je zadovoljstvo neizmerno! Vsak je skrbno izdelan in unikatni. Vanj je vložene veliko ljubezni, časa, energije ...

Delo z glino je dandanes eden izmed najbolj priljubljenih načinov ustvarjanja. Glina pa ni samo

prijeten medij za oblikovanje v različne uporabne predmete. Daje nam veliko več: gnetenje in oblikovanje kepe mehke gline deluje sproščujoče in pomirjujoče, uči nas potrpežljivosti, vztrajnosti, omogoča izražanje ustvarjalne žilice in razvijanje motoričnih sposobnosti.

Lani sem se pridružila skupini oblikovanja gline pri Društvu U3 v Škofji Loki. Čez leto smo ustvarile številne uporabne in okrasne izdelke. Poleg čarobnosti preobrazbe kepe gline v unikatne izdelke, me vedno znova navdušujejo in navdihujejo tudi sinergija, prijateljstvo, sodelovanje, pomoč, dobra volja in pozitivna energija članic te skupine.

SPREMENJEN URNIK

Nevenka Mandić Orehek

Končno v svojem, samo knjižnici namenjenem prostoru! Vse ni idealno, kot bi si želeli, vendar drugače ni šlo. Prostori nekdanjega poveljstva vojašnice so taki, kakršni pač so. Dostop do Marinkine knjižnice je skozi večnamensko dvorano. Ta je namenjena šahu, petju, plesu, klekljanju, kvačkanju, slikanju, slušateljem različnih študijskih krožkov, poslušalcem predavanj ... Žal knjižnica takrat ni dostopna. Dodatno se je zapletlo, ker se je urnik vaj MePZ Vrelec ob petkih pokrival z urnikom knjižnice. Po novem je ob petkih knjižnica odprta od 11.30 do 13.30 in ne več od 11. ure. Spremenjen urnik je objavljen na spletni strani DU in pred vrati dvorane, vendar utegne biti za tiste, ki pridete v društvo pred 11. uro, ta informacija prepozna. Vem. Dopoldan imate že vnaprej do minute načrtovan: trgovina, DU, kuhanje kosila ... Marsikaterega bralca je ob prihodu v pisarne društva pritegnila knjiga, ponujena na mizah v galeriji Hodnik. Tudi te ponudbe ni več. Celo premično stojalo z razstavljenimi knjigami zunaj uradnih ur knjižnice ni več dostopno. V knjižnici smo na polici v sredini prostora določili mesto za knjige, ki smo jih dobili na novo. Za nekatere »nove« knjige že vnaprej vemo, kateri od stalnih bralcev bo posegel po njih. Ker spomin peša tudi nam, knjižničarkam, na knjigo prilepimo listek z vašim imenom, da je ob vašem obisku ne spregledamo. Imamo pa tudi nekaj zares novih knjig. Pridite, vesele bomo vašega obiska!

MARINKINA KNJIŽNICA

je odprta

vsak ponedeljek od 14. 30 do 16.30 ure,
vsako sredo od 11. do 13. ure ter
vsak petek od 11.30 do 13.30.

KULTURA

LITERATI POČASTILI TAVČARJEVO LETO

Danica Zavrl Žlebir

Leto 2023 je bilo posvečeno pisatelju Ivanu Tavčarju, rojaku iz Poljanske doline, saj je minilo sto let od njegove smrti. Pisatelju so se poleg drugih poklonili tudi upokojeni literarni ustvarjalci iz natečaja Pokrajinske zveze društev upokojencev Gorenjske, katerega sklepno srečanje je bilo v Gorenji vasi

Pisatelj, odvetnik in politik Ivan Tavčar se je rodil leta 1851 v Poljanah nad Škofjo Loko. Med Slovenci je znan po delih z zgodovinsko in kmečko tematiko, v katerih se je pogosto navezoval na svojo rodno Poljansko dolino. Med takšna sodijo na primer Kuzovci, Med gorami, V zali, Grajski pisar, Cvetje v jeseni in seveda Visoška kronika, ki opisuje dogajanje na visoškem dvorcu v 17. stoletju. Zadnja leta svojega življenja je Tavčar preživel v Ljubljani, kjer je leta 1923 tudi umrl. Ob stoti obletnici Tavčarjeve smrti so njegovi rojaki priredili

vrsto dogodkov, številne tudi v dvorcu Visoko, ki ga je Tavčar kupil od nekdanjih lastnikov.

Septembra je v spomin na Ivana Tavčarja ob 100. obletnici njegove smrti in 70-letnici Društva upokojencev za Poljansko dolino v Gorenji vasi potekalo tudi srečanje literarnih ustvarjalcev in ustvarjalk gorenjskih društev upokojencev, že štirinajsto po vrsti.

V prostorih osnovne šole v Gorenji vasi sta zbrane v uvodu nagovorila predsednik DU za Poljansko dolino Vladimir Koračin in predsednik PZDU

Robert Plavčak, potem pa so s svojo poezijo in prozo nastopili ustvarjalci in ustvarjalke. Letos jih je sodelovalo 25, predstavili pa so 26 del, ki so zbrana v zborniku z naslovom V šelestenju pod rameni Blegoša beseda kramlja. Tako so poimenovali tudi prireditev, na kateri so pesmi in odlomke iz proznih del brali člani 14 gorenjskih društev upokojencev. DU Škofja Loka je zastopala Minka Likar, sicer tudi članica DU za Poljansko dolino, ki je pripravila dve prozni deli, in sicer Delavski praznik ter List iz dnevnika Presečnikove Mete.

Literarno srečanje je z

glasbenimi vložki popestrila citrarka Asja Stanonik, učenka Glasbene šole Škofja Loka. Člani DU za Poljansko dolino so v režiji Milene Kajžar pripravili igrani prizor Tavčar in divji petelin. Ob tej priložnosti

Udeleženke in udeleženci srečanja

so v šoli odprli tudi fotografsko razstavo. Avtorica Majda Debeljak, članica DU Poljanske doline in Foto kluba Anton Ažbe Škofja Loka, jo je poimenovala Po poteh Kosmovega Janeza.

MINKA LIKAR V OBJEMU NARAVE, PROZE IN GLASBE

Marinka Mesec

Minka Likar, avtorica več knjig, ljubiteljica glasbe in narave

Minka Likar je morala že pri 15 letih doma prevzeti vlogo gospodinje, ker se je mama zaposlila, da je bila upravičena do pokojnine. Namesto nadaljnjega šolanja ali službe se je »izobraževala« doma na

kmetiji, kjer je ostala štiri leta. Že takrat je pisala kratke zgodbe, ki so jih objavljali v literarni prilogi Kmečkega glasa, in tedanji literarni uredniki so ji posredovali veliko koristnih nasvetov, ki jih s pridom uporablja še dandanes.

Literarna ustvarjalka

Ko se je leta 2003 upokojila, je lahko več časa namenila svojemu hobiju – pisanju. Čez dve leti se ji je uresničila velika želja, saj je izdala svojo prvo

knjigo anekdot **Odmevi izpod Blegoša**. Bilo je veliko začetniških težav in usklajevanj, preden je bil na zadnji strani napisan kolofon. Pravijo, da takrat diplomiraš! Potem je pod »taktirko« ddr. Marije Stanonik izšla druga knjiga kratkih zgodb **Sopotnik v svojem avtu**. Obiskovala je tečaje v Marinkini knjižnici pri DU Škofja Loka in začela sodelovati s

prof. Marijo Draškovič. Ob njenem sodelovanju je izdala povest **Mladost na preizkušnji**.

Članica DU Škofja Loka je od leta 2015, veliko pa sodeluje tudi z U3. Iz objavljenih zgodb oz. črtic – v

tedniku Kmečki glas jih je zbrala 39 – je izdala četrto knjigo z naslovom **Onkraj sebe**. Njena velika skrita želja je, da bi izdala še drugo knjigo zgodb Onkraj sebe, saj jih ima že več kot dovolj. V praksi pa pri izdajanju knjige velja, da je besedilo le ena tretjina dela, druga tretjina sta tisk in izid, tretja pa prodaja knjige.

Od vsega začetka, to je pred 14 leti, ko je bilo na Bledu prvo Srečanje gorenjskih literatov

PZDU Gorenjske, na njih sodeluje tudi Minka. Ob letošnjem Tavčarjevem letu in 70-letnici DU Gorenja vas so se literati zbrali v Gorenji vasi. Na literarnem izizzvu je Minka napisala zgodbo na to temo – **List iz dnevnika Presečnikove Mete**. Za vse nastopajoče je naredila majhne »bidermajerske« suhe šopke iz naravnih materialov.

Ljubiteljica narave

Njen nemirni duh nikoli ne miruje. Zelišča in cvetje, ki jih ima doma ali jih nabere v neokrnjeni naravi, posuši na svoji kmečki peči. Nekaj jih ima za domačo uporabo, nekaj pa jih shrani v lične vrečke, ki jih sešije sama, in že so pripravljeni kot majhna darilca.

Pred desetletjem je lučaj od doma kupila majhno strmo gozdno parcelo. Posekali so drevesa, ročno je izkopala vse grmovje in očistila zemljo ter sčasoma posadila nekaj sadnih dreves in grmičevja, preostanek pa oblikovala v gredice v terasah. Vesela je vsakega pridelka, zelen in miren gaj, v katerem je lahko vse tako, kot se sama odloči, pa je zanjo velika sprostitev. Na željo obiskovalcev jih kdaj z veseljem popelje na sprehod v svoj čudežni vrt. Pred leti je na vseslovenskem natečaju za najlepši, najbolj kreativen in najbolj domiselno urejen vrt osvojila prvo nagrado – potovanje v Strasbourg! Leto pozneje je na ta natečaj poslala fotozgodbo vrta in v tej kategoriji spet dosegla največ točk.

Med orgličarkami

Nikoli pa si ni predstavljala, da bo igrala v ansamblu. Ko je U3 razpisala 10-urni tečaj igranja na orglice, je bila popolna amaterka. Ob koncu tečaja si je pet orgličark upalo nastopiti pred polno dvorano Sokolskega doma. Požele so velik aplavz, to pa jih je spodbudilo, da so se učile še naprej, tako da je bilo nastopov vedno več. Leta 2016 so začele igrati kot Loške orglice. Zelo so vesele, ker imajo zdaj vaje v novih prostorih DU Škofja Loka, kjer jih ne bo zeblo, kajti ustna harmonika ne igra, če ni ogreta, za to pa morajo imeti tople roke.

Kultura in literatura, predvsem proza, ji pomenita veliko. Osem let je pri KUD Trata Gorenja vas vodila skupino, ki je z avtorskimi deli, skeči in glasbo

nastopala na različnih prireditvah in v domovih za ostarele. Zdaj je dobila priložnost, da je pri DU za Poljansko dolino sestavila nekajčlansko skupino KUL-T-URA, ki s svojim kulturnim programom nastopa na različnih prireditvah.

V letošnji sezoni je skupaj z vodjo Kavarne na Tavčarjevem dvorcu Martino Tušar Ambrožič uredila ličen »gartlc« z 18 gredicami okrasnih in zeliščnih rastlin. Vrt jo je tako močno »okužil«, da je vso sezono fotografirala detajle, in ko se je razbohotil v najlepše cvetenje, uredila fotoknjigo.

V OŠ Poljane je bil letos na temo Tavčarjevega leta razpisan literarni natečaj **Zemlja domača ni prazna beseda**, na njem pa je osvojila drugo mesto. DU za Poljansko dolino ji je letos podelilo priznanje za 20 let sodelovanja na kulturnem področju, JSKD pa častno značko za 30 let sodelovanja na področju kulture.

Dejavna je tudi v skupini za samopomoč pri Rdečem križu Hotavlje. Članice se srečujejo vsak teden in veliko časa porabijo za miselne igre, poleg tega pa se rade z avtomobili zapeljejo po krajih lepe Gorenjske.

Kadar piše prozo, najbolj uživa, ko se poglobi v like, dogodke, v čas in kraj. Njena domišljija je najbujnejša sredi noči in v času polne lune. Ampak tudi to še ni vse. Pokazala mi je čudovite risbe, ki jih je narisala: pokrajine, stare hiše, šopke rož ...

In še ena njena misel: **Treba je hoditi, dokler se preveč ne stemni.**

Minka, za vse to, kar počneš, bi dan moral imeti 30 ur! Hvala ti, ker si mi polepšala dan in odprla toliko novih stvari iz tvojega življenja. Naj te tvoj nemirni duh še dolgo vodi po naravi in povsod, kjer koli se pojaviš.

PRVA URADNA PRIREDITEV V NOVI DVORANI

Danica Zavrl Žlebir

Trojica članic kulturnega društva KUL-T-URA iz Poljanske doline je s svojim nastopom odprla novo dvorano Društva upokojencev Škofja Loka

To je bila prva uradna prireditev v novi dvorani s 70 sedeži, namenjeni pevskim in drugim scenskim dogodkom, v prihodnje pa se bodo nastopi vrstili vsak predzadnji petek v mesecu. Prve uradno nastopajoče v novi društveni dvorani je pozdravil tudi predsednik DU Škofja Loka Miha Ješe.

Članice kulturne skupine KUL-T-URA Minka Likar, Marija Knafelj in Irena Tratnik so ob iztekajočem se Tavčarjevem letu sicer maloštevilno publiko v čitalniškem slogu popeljale v svet Ivana Tavčarja. Marija je prebrala pismo o sodobnem življenju v Poljanski dolini, naslovljenem na pisatelja, ki je

Irena Tratnik, Minka Likar in Marija Knafelj

umrl pred stotimi leti, Minka je predstavila list iz dnevnika Presečnikove Mete, Irena pa je na harmoniki zaigrala več znanih melodij. Prisluhnili smo Minkinim aforizmom ter Ireninim in Marijinim pesmim; ta je prebrala tudi svojo letos na razpisu osnovne šole Poljane za avtorje iz osnovnih in

srednjih šol ter odrasle nagrajeno pesem. Nasmejali smo se tudi skeču iz Poljanske doline. Vse, kar smo slišali, je bilo avtorsko delo članic skupine, ki so v pojočem poljanskem narečju lepo pobožale ušesa občinstva.

GLASBA

KREPIMO TUDI DRUŽABNE VEZI

Martin Bizjak

Decembra skupni koncert z ženskim pevskim zborom Novosadske Šmizle

Pred poletnimi počitnicami smo v prenovljenem večnamenskem prostoru loške vojašnice še zadnjič nastopili pred diplomatskim zborom Republike Slovenije, saj so nas visoki gostje med obiskom v Škofji Loki zatekli prav med pevskimi vajami. Ob začetku novega šolskega leta smo septembra spet zavihali rokave in začeli redno vaditi. Izrabili smo obdobje »zatišja« do jesensko-zimskih nastopov na koncertih ter se lotili temeljite prenove našega repertoarja. Konec septembra smo bili znova povabljeni na nastop na Festivalu za tretje življenjsko obdobje, 22. F3ŽO, ki je

22. Festival za tretje življenjsko obdobje

potekal v Cankarjevem domu v Ljubljani. Tam smo izvedli tri pesmi, vendar je bil po našem mnenju prostor, določen za nastope pevskih zborov, dokaj neprimeren za kakovostno izvedbo zborovskega petja, saj je v njem potekala tudi druga sejemska dejavnost, katere hrup je bil moteč.

Za prihodnje koncerte smo obnovili izvedbo nekaterih najlepših slovenskih ljudskih pesmi ter popestrili naš program z ljudskimi in umetnimi pesmimi iz glasbene zakladnice narodov naše nekdanje skupne države. Poleg mešanega pevskega zbora deluje v okviru Vrelca tudi ženski pevski sestav, zaradi nepopolne sestave pevcev pa nam moškega zbora Vrelca ni uspelo oživiti v ustrezni kakovosti. Zato v naše vrste prirčno vabimo pevce,

ki bi lahko svoje veselje do ubranega in stilno pestrega petja v polni meri izživel med nami in z nami.

Kljub zavzetemu delu pa v Vrelcu nismo zanemarili družabnih vezi med pevkami in pevci zbora.

Dvakrat na leto si po eni od vaj vzamemo čas za praznovanje rojstnih dni, enkrat za jubilate iz prve polovice leta in drugič za tiste, ki praznujejo v drugi polovici leta. Seveda se našemu vabilu na praznovanje prijazno odzove tudi naš zborovodja prof. Dejan Heraković, ki je sicer polno zaposlen z glasbenimi dogodki in pedagoškim delom drugod, vendar z nami deli tako prijetnejše kot tudi težavnejše zadeve. Naša nekdanja pevkica Jožica Kovič, ki še pomni leta, preživeta v našem zboru, pa nam rade volje nameni svoj idilični zeleni košček raja Za gradom v zavetju Lubnika, kjer vsako leto priredimo piknik Vrelca, letos že skoraj na pragu jeseni.

Piknik pri Jožici

Naš najpomembnejši projekt po poletnem premoru je bila priprava koncerta MePZ Vrelec na skupen nastop z ženskim pevskim zborom iz Novega Sada, Novosadskimi Šmizlami. S tem smo se jim oddolžili za pozornost in gostoljubje, s katerima so pevke in pevce Vrelca maja letos sprejeli v Novem Sadu.

ŠE IMAMO VETER V LASEH

Ivanka Prezelj

Samo septembra trije nastopi Loških orglic

Občina Škofja Loka se je letos že desetič pridružila vseslovenski akciji **Veter v laseh**. Gre za športno-preventivno prireditev Športne unije Slovenije, ki s promocijo športa razširja zdrav življenjski slog in življenje brez odvisnosti. Dogajalo se je 21.

Veter v laseh

septembra v športnem parku za osnovno šolo Ivana Groharja v Škofji Loki. V popoldanskem delu programa, namenjenem širši lokalni skupnosti, smo zaigrali štiri skladbe. S petjem in igranjem smo sodelovali tudi z mešanim zborom Radost, ki je nastal v srečevalnici v Podlubniku.

Že čez dva dni smo v Oštariji pri Silvi v Crngrobu praznovali jubilej naše **abrahamovke Nataše Zadnik**. Za slavljenko in goste smo pripravili krajši **koncert v crngrobški cerkvi**, ki ga je s pripovedmi o zgodovini in znamenitostih te cerkve povezovala Marija Omejc. V prijetnem razpoloženju je sledila

22. Festival za tretje življenjsko obdobje

pogostitev, potem pa še program, ki sta ga za ta namen pripravila zakonca Valerija in Jože Dolenc. V Cankarjevem domu v Ljubljani smo 27. septembra sodelovali v kulturnem programu **22. Festivala za tretje življenjsko obdobje**, v okviru katerega se je na dveh odrih zvrstilo več nastopov. Našemu smo dali naslov **ZAPOJTE Z NAMI**. Izvedli smo štiri skladbe in vse so zelo navdušile poslušalce. Med aplavzom je bilo slišati tudi vzklik »Bravo!«, ki nam je dal še več elana. To je bil spet skupni nastop orglic in gledalcev, ki so vse pesmi spremljali s svojim petjem.

Končno je 7. oktobra napočil tudi **Semanji dan v Stari Loki**, za katerega smo se dogovarjali že lani, a je bil zaradi dežja odpovedan, prav tako kot tudi spomladanski Jurjev semenj. Tokrat je

Stara Loka

prireditev spremljalo lepo sončno vreme, tako da je ob stojnicah s ponudbo domačih rokodelcev in kulinarčnih dobrot potekal še kulturni program, v katerem smo nastopile tudi Loške orglice. Prikaz starih običajev in druženje obiskovalcev sta oživila prostor med starodavnimi hišami in spomin na dragoceno dediščino kraja. Vodilna tema semanjega dne je bilo proso, jed naših prednikov, ki se uspešno vrača v sodobno zdravo prehrano.

Letošnji že **24. Mednarodni festival ustnih harmonik »(ah)« TE ORGLICE**, ki je bil 14. oktobra v Mokronogu, je potekal v spremenjeni podobi. Posvečen je bil preminulemu Stanetu Pečku, ki je bil prvi mož organizacije prejšnjih festivalov. Tudi naša skupina je bila povabljen na gala koncert, na katerem smo se z igranjem v njegov spomin poklonili temu velikemu možu.

STAREJŠI ZA STAREJŠE

VABIMO VAS V SREČEVALNICO

Nežka Fojkar

Tretje življenjsko obdobje je obdobje z veliko prednostmi, a tudi s slabostmi. Za marsikoga je to celo najlepši čas. Številni se po upokojitvi lotijo svojih hobijev, se odpravijo na potovanja, ukvarjajo se s športom in drugimi dejavnostmi. Vse to vedno tudi nekaj stane in je mogoče samo, če so temu primerne tudi pokojnine. Žal v Sloveniji najmanj 200.000 upokojencev prejema minimalno pokojnino. Ta omogoča največkrat le golo preživetje, za izpolnitev osebnih želja pa največkrat ni možnosti.

Društvo upokojencev Škofja Loka za svoje člane organizira številne dejavnosti na področju športa, rekreacije, kulture, izobraževanja in humanitarnih dejavnosti. Najpomembnejša je skrb za sočloveka, saj z vključevanjem v interesne dejavnosti vsaj delno ublaži posameznikovo osamljenost in nemoč. Lani smo v Škofji Loki dobili novo, dodatno možnost za prijetno preživljanje prostega časa. V Podlubniku, nasproti trgovskega centra Mercator, je Zavod O ob podpori Občine Škofja Loka uredil prvo SREČEVALNICO v našem mestu. To je prijetno

urejen prostor za družabna srečevanja, v katerem vam prijazna moderatorka brezplačno postreže s čajem ali kavo ter poskrbi za družabni program. Srečevalnica v Podlubniku je odprta vse dni v tednu od 8. do 12. ure. Namenjena je vsem občanom, ki si lahko kdaj pa kdaj vzamejo kakšno urico prostega časa zase. Izkušnje kažejo, da je pomembno, kje je srečevalnica, zato je spomladi letos nastala še druga, in to v MDC bloku na Trati. Odprta je ob torkih in četrtek od 9. do 12. ure.

Obe srečevalnici ponujata starejšim preprosto medsebojno druženje, tematske pogovore, izmenjavo izkušenj in druge skupne dejavnosti. Zanimivi so zabavne igre za možgane, prepevanje starih pesmi, vaje za zdravje, igranje družabnih iger, pa tudi preprosti klepeti ob čaju ali kavi. Vsebina je vedno poučna, koristna in zabavna. Idej za nove zanimive pogovore in dogodke nikoli ne zmanjka, namig za obogatitev programa pa lahko prispeva prav vsak udeleženec.

Pridite v srečevalnico tudi vi. Vabljeni!

ZANIMIVOSTI

KAKŠNE KNJIGE SO VAM NA VOLJO V MARINKINI KNJIŽNICI?

Nevenka Mandić Orehek

Velika večina knjig v naši knjižnici je leposlovih. To so romani in kratke zgodbe, poezija in dramatika, eseji in potopisi.

Zgodbe, domišljijски svetovi. Za sprostitev. Za navdih. Za razmislek. Za pobeg. Za užitek ob branju.

Ljubezenski romani, romantične knjige in zgodovinske romance so teme, ki jih radi prebirajo vsi ljubitelji romantike, ne glede na to, ali je to zgodba o prvi ali prepovedani ljubezni.

Osnovni pojem **zgodovinskega romana** je pretekli čas. V iskanju resnice v preteklosti zgodovinski roman odkriva nekdanjo kulturno in duhovno podobo človeka.

Biografski roman je tip zgodovinskega romana, v katerem je prikazano življenje pomembne zgodovinske osebe. Gre za prikaz življenja osebnosti, ki je postala znamenita zaradi izjemnih dosežkov ali posebne usode.

Pustolovski roman je roman s pustolovsko vsebino.

Fantastični roman je roman, v katerem so prikazani dogodki, ki se v realnem svetu zdijo nadnaravni, njihovega statusa pa pogosto ni mogoče pojasniti.

Znanstvena fantastika je zvrst pripovedi, ki se po večini ukvarja z vplivom izmišljenega znanstvenega in/ali tehnološkega napredka na družbo ali posameznika, pogosto v prihodnosti.

Kriminalni roman je zvrst pripovedništva, katere osrednji temi sta zločin, po navadi umor ali načrtovani umor, in njegovo razkritje.

Pridite. Tudi za vas se bo našla knjiga, ki vas bo pritegnila k branju!

NJUNA NAJVEČJA LJUBEZEN SO PLANINE

Ela Dolinar

Mirko Klančar je letos dopolnil devetdeset let, z ženo Elico pa sta skupaj že šestinšestdeset let. V preteklosti je stregel celo Titu.

Mirko in Elica Klančar sta skupaj že polnih 66 let. Letos je Mirko dopolnil 90 let, a mu jih nihče ne bi prisodil. Svoj jubilej je praznoval kar doma, ker nekako ne hodi več rad v gostilne. Motijo ga način strežbe, oblačenje zaposlenih in njihov odnos do gostov. Bistrega uma in fizično dejaven še vedno vozi avto, dela na vrtu, redno peče kruh in rogljičke, Elica pa piškote in pecivo.

Iz prve roke vam povem: odlično, prav tako kot čaj, za katerega sama nabirata zelišča.

Spoznala sta se na Lubniku davnega leta 1955 in se leta 1957 poročila. V teh letih sta bila oskrbnika koč na Lubniku, to pa nikakor ni bilo enostavno. Ni bilo še elektrike in tudi ne hladilnika. Mirko se je ob petkih napotil v Loko po nakupih in na konjevem hrbtu vse nakupljeno znosil na Lubnik. Ker so bile tudi sobe velikokrat polno zasedene, je bilo treba vso posteljnino oprati ročno. Seveda se v gostinstvu zgodi veliko nenavadnih dogodkov, vendar Mirko pravi, da ti niso za javnost, saj je treba neljube dogodke znati zadržati v lokalu. Samo bežno je omenil, da so nekoč študenti arheologije, ki so raziskovali Lubniško jamo, po nesreči zažgali posteljo. Ogenj so pogasili sami, Mirko, ki je tudi mizarsko spreten, pa je vse popravil, tako da za ta dogodek ni zvedel nihče.

Mirku in Elici sta se rodila sin in hči, in ko je bila hči stara štiri leta, so se preselili v Loko. Zaposlil se je v Kroni, ki je bila takrat imenitna restavracija. Vedno je bila polno zasedena, saj so ljudje celo prej odhajali iz kina, da so dobili prosto mizo. Že podatek, da je bilo v učnem postopku (v kuhinji in strežbi) hkrati 18 vajencev, pove vse. Po preselitvi se je Elica zaposlila v sosednjem lokalu, v slaščičarni Planika.

Njuna največja ljubezen so planine. In ob omembi

planin na dan privrejo sami lepi spomini. Osvojila sta številne vrhove; Mirko je bil samo na Triglavu več kot 20-krat, Elica pa štirikrat. Alpe, Kamniške planine, to ju je radostilo vse življenje. Redno sta zahajala tudi na Lubnik, tako da je Mirko lani prejel nagrado za najstarejšega Lubnikarja. Tudi Elica je do dopolnjenih 90 let redno hodila na Lubnik. Ker sta otroka vedno jemala

s seboj, so skupaj osvojili marsikateri vrh. Nekoč je Mirko peljal sodelavce na Triglav, vendar sta dve gospe omagali pod vrhom. Z njim je bil tudi sodelavec, tako da sta navezala obe planinki in ju varno spravila do vrha in tudi v dolino.

Ko je še delal v Kroni, je stregel Titu, po upokojitvi

Mirko v Kroni leta 1973 streže Titu in tovarišem.

pa je pomagal na protokolarnem objektu Brdo in tam stregel papežu. Si znate predstavljati, koliko belih srajc je v svojem življenju zlikala Elica: vsak dan sveža srajca in še ena za rezervo, če se zgodi nesreča in se umažeš.

Elica in Mirko, želimo vama še naprej dobrega zdravlja in da vama sonce vedno razjasni obzorja, vse tja do najvišjega pogorja.

VEČNI RAZISKOVALEC SLIKARSTVA IN GLASBE

Marinka Mesec

Z Martinom Goričancem se poznavata še iz tistih let, ko smo vrh Lubnika osvajali vsaj 15-krat na leto.

Ukvarja se še z glasbo, s slikarstvom, kolesarjenjem ...

Na Lubnik je hodil 20 let in vsako leto presegel normo. Vedno je bil dobre volje in pogosto je s svojimi šalami poskrbel za veselo razpoloženje med planinci. Napisal je Zgodbo o lubnikarjih, ki vsebuje kar štirideset kitic.

Zgodba o lubnikarjih

Ob prihodu na vrt pred njegovo hišo takoj opaziš veliko cvetja in različne lesene korenine, ki še poudarijo pestrost okolice. Vse je urejeno, čisto in vsaka stvar je na svojem mestu.

V stari hiši ima svoj glasbeni studio in slikarski atelje. Slikal je že v mladosti. Njegova mentorja sta bila dr. Cene Avguštn in Andrej Pavlovec, izobraževal pa se je tudi na različnih slikarskih delavnicah. V akvarelni tehniki ali s tušem riše portrete, karikature in naravo.

Na klavirsko harmoniko je igral že kot otrok, od 10. do 13. leta je obiskoval glasbeno šolo v Kranju. Glasba je postala stalnica v njegovem življenju. Nekaj časa je vodil glasbeno skupino Trio Lubnik, s katero je igral na različnih zabavah. Še vedno igra na slikarskih razstavah, okroglih obletnicah in zabavah ... Zdaj se uči igrati še na diatonično harmoniko. Ko ga je obiskal Abraham, je začel kolesariti. Njegova najdaljša tura je bila, ko je v dveh dneh prevozil Vršič, Mangart, nazaj v Tolmin, Bovec in Kladje, od koder je nadaljeval pot proti Škofi Loki. V šali reče, da se je s kolesom po različnih krajih Gorenjske vozil na klobaso in pivo. Toda zaradi zdravja mu je zdravnik kmalu prepovedal te užitke. Zato si je kupil kolo na električni pogon. Takšno kolo je za njegovo zdravje res pravo. Pelje se na železniško postajo na Trato, da kolo na vlak in se z njim pelje do Jesenic. Proti domu se potem

odpravi s kolesom. Mimogrede poslika še lepote in znamenitosti krajev, skozi katere se vozi, da jih pozneje uporabi za slikarsko podlago. Pozimi pa »brca« sobno kolo, da porabi odvečne kalorije. Zunaj pod nadstreškom pa ima »odprto kuhno«.

Posebnost te kuhinje je ogrodje lesenega štedilnika s kuriščem na plin. V tem prostoru ima vso posodo in pribor, ki ju potrebuje za kuhanje. Najraje skuha »Martnovo čorbo«, ki vsebuje veliko zelenjave s svinjskim in kokošjim mesom. Na to pojedino povabi domače in prijatelje. Pripravlja tudi druge jedi, pravi mojster pa je za jedi izpod peke na žerjavici.

Čas med korono, ko se je bilo življenje tako rekoč ustavilo, je Martin izrabil za sprehode v naravo. Po poplavih

je ob rekah in potokih nabiral najrazličnejše veje in korenine, ki so bile prej skrite pod vodo. Za vsako korenino je takoj vedel, kaj bo iz nje nastalo. Ob stari hiši ima razstavljenih veliko skulptur, od različnih živali, kralja Matjaža, Adija Smolarja, Kekca, Krjavlja s kozo ... Te eksponate je večkrat tudi razstavljajal.

Rad bere strokovno literaturo o glasbi in slikanju,

Leseno ogrodje štedilnika

za branje romanov pa mu zmanjka časa. Dnevni prostor v hiši krasi velik arthurium (flamingo), ki je star več kot 15 let in nenehno cveti. Zdaj ima 15 velikih cvetov in zanj skrbi žena Mira.

Martin, hvala, ker sem lahko bila v vajini družbi. Še veliko let ostani zdrav za svoje pestro ustvarjanje in kolesarjenje po naši lepi domovini.

ŠPORT IN REKREACIJA ZA ZDRAVJE IN DRUŽENJE

Irena Ropret Pipan

Predstavljamo Nado Somrak, ki je letos prevzela vlogo koordinatorja športnih dejavnosti v društvu. Zaradi njene energije ji je naloga pisana na kožo.

Nada, prosim predstavi se, našim bralkam in bralcem.

► Sem Nada Somrak, rojena sem bila 20. januarja 1957 v Kranju z dekliškim priimkom Biček. Mladost sem preživela v Škofji Loki, kjer me najdete še dandanes. Po končanem šolanju grafične smeri in ob delu še na višji upravni šoli sem službovala na različnih področjih. Poklicno pot sem končala leta 2015, ko sem se upokojila in od takrat sva z možem člana DU Škofja Loka.

Kako šport vpliva na tvoje življenje?

► Vse moje življenje je bolj ali manj povezano s športom. V osnovni šoli sem igrala roket in košarko, potem pa me je trener Peter Kafol povabil v KK Kroj in celotno obdobje srednje šole sem bila članica tega kluba. V tem obdobju sem se tudi štirikrat udeležila mladinskih delovnih akcij in na to sem še posebej ponosna. V spomin na delovne akcije smo leta 2016 v Sokolskem domu pripravili odmevno razstavo o delu Kluba brigadirjev in predstavili, kje vse smo sodelovali pionirji in mladinci iz naše občine. Leta 2019 pa smo na pročelju stavbe Doma Zveze borcev v Škofji Loki odkrili spominsko ploščo vsem brigadirkam in brigadirjem za njihov prispevek h graditvi naše domovine.

S katerim športom se največ ukvarjaš v pokoju?

► V poznejših letih sem se ukvarjala z različnimi športi, predvsem sem igrala tenis, blizu sta mi bila tudi aerobika in fitness. Od upokojitve naprej pa igram namizni tenis in sem članica ekipe DU Škofja Loka. Zadnji dve leti smo organizirali tudi gorenjsko prvenstvo v namiznem tenisu za upokojence. Pohvalim se lahko, da smo že deveto leto zapored zmagovalci Gorenjske. Člani DU vadimo v namiznoteniški sekciji pri ŠD Partizan in pripravljamo tudi različna tekmovanja. Letos smo med drugim znova organizirali medgeneracijsko druženje.

S čim se še ukvarjaš?

► V zadnjih dvaindvajsetih letih z možem namenjava veliko časa tudi delu v vinogradu in sadovnjaku, ki ga imava v Beli krajini. Rada

potujeva, kolikor pač dopuščata čas in zdravje. Dneve pa nama popestri tudi vnukinja Brina.

Kako v Društvu upokojencev Škofja Loka delujejo športne dejavnosti?

► Društvo ima zelo razvejano športno dejavnost. Delujemo v štirinajstih sekcijah, če med te štejem tudi pohodnike, ki so najbolj množično obiskana skupina. Delujejo v okviru planinskega društva, ker za svoje

pohode potrebujejo registrirane vodnike. V drugih sekcijah je dejavnih od 10 do 20 članov. Nekateri člani dejavno sodelujejo v več različnih športnih panogah in seveda zato pride na račun tudi njihov tekmovalni duh.

Kateri šport je po tvojem mnenju najpopularnejši?

► Težko bi opredelila najbolj popularen šport, ker kot pravi pregovor, imajo vsake oči svojega 'malarja', vendar imamo tudi športniki najraje športe, s

V tretjem življenjskem obdobju je šport tista dejavnost, ki pripomre, da se veliko starejših oseb redno udeležuje rekreacijske vadbe, nekateri pa celo tekmovanj, s čimer veliko prispevajo k svojemu zdravju in dobremu počutju. Seveda je pri tem zelo pomemben tudi družabni vidik.

katerimi se ukvarjamo. Zame je to namizni tenis.

Kakšno je delo športnega koordinatorja?

► Moje delo koordinatorja za šport je predvsem povezano z razpisi športnih tekmovanj, obveščanjem vodij panog o tekmovanjih in s pisanjem poročil, na podlagi katerih potem pridobivamo sredstva. Seveda pri svojem delu naletim tudi na različne nove izzive, ki jih skušam sproti razrešiti. Zdaj nas najbolj pesti pomanjkanje finančnih sredstev, zato, žal, ne moremo izvesti vseh zastavljenih projektov. Posamezni člani moramo tako več prispevati iz svojega žepa.

Kako bo s športnimi dejavnostmi upokojencev v prihodnje?

Nadaljevanje s prejšnje strani

► Tudi za prihodnje si želim, da bi se društvena športna dejavnost okrepila, da bi pridobili več mlajših upokojencev, ki bi s svojim delom v različnih sekcijah pripomogli k še večji prepoznavnosti nekaterih športov. Želim si še, da bi znova oživili

razglasitev športnika leta. V društvu so namreč med leti 2011 do 2019 podeljevali naziv Športnik leta tistim posameznikom, ki so v posebnem točkovanju zbrali največ točk. Sklenem naj z dejstvom, da je Društvo upokojencev Škofja Loka prav na področju športnih dejavnosti najboljše na Gorenjskem, in želim si, da bi tako ostalo tudi v prihodnje.

PRIZNANJE USPEŠNI KOLESARKI

Danica Zavrl Žlebir

Jožica Anžel, lanska zmagovalka v kronometru na svetovnem prvenstvu kolesarjev amaterjev, je letos prejela srebrno plaketo Športne zveze Škofja Loka

Septembra je Športna zveza Škofja Loka podelila športna priznanja za obdobje od marca 2022 do marca 2023. Med letošnjimi prejemniki je tudi kolesarka Jožica Anžel, ki je lani na svetovnem prvenstvu kolesarjev amaterjev v Trentu zmagala v kronometru, na cestni dirki pa je bila tretja. Na svetovnem prvenstvu, tokrat na

S podelitve ob zaključku pokala Slovenije za leto 2023: Jožica Anžel (desno) z mlajšima sotekmovalkama Špelo Bolka in Matejo Florindo

Škotskem, je tekmovala tudi letos. V kronometru je zasedla deveto mesto, na cestni dirki pa deseto. Svetovnih prvenstev se sicer udeležuje od leta 2019, ko jo je k temu nagovorila kolegica iz DU Škofja Loka, v katerem je Jožica do nedavna vodila kolesarsko sekcijo. Štiri leta tekmuje tudi v Pokalu OMR Slovenije za kolesarje amaterje, na katerem je letos med ženskami osvojila skupno drugo mesto. Jožico in njen športni življenjski slog smo lahko podrobneje spoznali decembra lani v pogovoru

za naše glasilo. Pravi, da kakih posebnih načrtov za naprej nima, se bo pa tudi avgusta 2024 udeležila svetovnega prvenstva, ki bo na Danskem. »Če bo zdravje, bom vsekakor šla,« pravi Jožica, saj je zanjo velika motivacija prav svetovno prvenstvo. Za to tekmovalje je

treba pridno trenirati in prekolesariti od šest do sedem tisoč kilometrov. Jožica kolesarske kilometre nabira pri klubu Bam.Bi, v katerem se enkrat na teden udeležuje skupnih treningov, kolesari pa tudi v kolesarski sekciji DU Škofja Loka. Rada ima skupinske treninge, nerada pa trenira povsem sama, saj so ceste vse bolj nevarne.

Čestitkam Jožici Anžel za letošnje dosežke se pridružujemo tudi v našem društvu!

VODJE ŠPORTNIH SEKCIJ

Posamezne športne sekcije vodijo: kegljanje s kroglo na vrhovi, pikado in prstomet (ženske) **Vojka Mihelič**, pikado (moški) **Franci Bradeško**, prstomet (moški) **France Prezelj**, balinanje (ženske) **Smiljana Oblak**, balinanje (moški) **Jure Štancer**, šah **Ferdo Pozvek**, streljanje (ženske) **Ivanka Prezelj**, streljanje

(moški) **Janko Demšar**, kegljanje **Ivan Hafner**, tenis **Nada Nastran**, namizni tenis **Nada Somrak**, kolesarjenje **Franc Rupar**, plavanje **Martina Eržen**, pohodniki (ponedeljek) **Dragica Gartner**, pohodniki (četrtek) **Martina Eržen** in **Slavica Laznik**, tek **Adi Hafner**, smučanje **Boris Vodopivec**.

USPEŠNA NAMIZNOTENIŠKA SEZONA

Nada Somrak

Letos smo imeli rekreativci v namiznem tenisu kar precej težav. Pestilo nas je zlasti pomanjkanje igralnega prostora, ker smo še vedno

omejeni na dvorano Poden. Tako se nemalokrat zgodi, da se vadbe udeleži 20 igralcev, hkrati pa jih lahko igra največ 16. Upamo, da bomo ta problem rešili v najkrajšem času, saj so se nam pridružili novi člani, ki seveda niso pripravljeni ob strani čakati na prosto mizo, še zlasti ker rekreacijo plačujemo. Letošnje prvenstvo PZDU Gorenjske v namiznem tenisu je potekalo 21. oktobra v Kranju. Zaradi težav z organizacijo v posameznih DU je tekmovanje pripravilo vodstvo PZDU Gorenjske. Tako kot številna druga društva doslej, so se tudi oni izkazali z organizacijo, katere gonilo sta bila Ivo Veger in Miodrag Drljača. Na tekmovanju je sodelovalo 14 ekip. Naše društvo je zastopalo 10 tekmovalcev in tekmovalk, in sicer Mira Golja, Andreja Kecman, Ivan Hafner, Jano Rant, Franc Prezelj, Miro Krek, Peter Žagar, Franc Prevodnik, Štefan Pikovnik in moja malenkost. Medalje so osvojili: Jano Rant za 1. mesto med posamezniki, za tretji mesti pa Mira Golja in Franc Prezelj. V kategoriji dvojic sta 1. mesto osvojili Mira Golja in Nada Somrak, drugo mesto v moški kategoriji pa Jano Rant in Peter Žagar.

Seveda pa ne gre zanemariti drugih dobrih rezultatov, saj so pripomogli k vnovični osvojitvi skupnega 1. mesta. S tem smo že tretjič v zadnjih devetih letih v trajno last prejeli prehodni pokal. Drugo mesto so osvojili tekmovalci iz Bohinjske Bistrice, kjer bodo tekmovanje organizirali prihodnje leto, tretje mesto pa ekipa Kranja.

Naše društvo upokojencev pa se lahko pohvali tudi z najstarejšim igralcem. To je Ivan Hafner, ki kljub častitljivim letom še vedno vzame v roke lopar in z nami odigra

Najstarejša udeleženca: Ivan Hafner in Stane Pogačnik

prvenstvo Gorenjske. Naj mu to uspeva še dolgo, mu želimo vsi sodelujoči.

DOBRODOŠLI PRI KRALJEVSKI IGRI

Nada Somrak

Vodja šahovske sekcije pri našem društvu je vse od leta 2004 Ferdo Pozvek. Na začetku je v njej sodelovalo približno deset članov, zdaj pa je včasih za vse igralce celo premalo šahovskih desk. V sekciji so vedno bolj kot k številnosti stremeli h kakovosti. Zelo si želijo tudi ženskega dela sekcije, vendar ta nikakor ne zaživi, zato ste dobrodošle vse, ki si želite igrati to kraljevsko igro. To pa nikakor ne pomeni, da niso dobrodošli tudi novi igralci. Igranje šaha poteka v dvorani društva upokojencev vsak ponedeljek od 9. do 12. ure, in sicer od konca avgusta do konca junija. Šahisti se udeležujejo tekmovanj, ki potekajo v okviru Pokrajinske zveze

društev upokojencev Gorenjske, in tudi tistih, ki jih skupaj s Selško in Poljansko dolino organizira Športna zveza Škofja Loka.

In še nekaj besed o vodji sekcije. Ferdo se je pred 20 leti včlanil v DU Škofja Loka prav zaradi igranja šaha. Zdaj je zanj najpomembnejše petje, to pa je tudi očitno, saj predseduje zboru Vrelec. Ker je dejaven

član društva, ni pozabil na igranje šaha. V prostem času zelo rad bere, gobari, sodeluje pri organizaciji razstav gob in na računalniku igra šah. Nekdaj je zelo rad hodil v visokogorje, zdaj pa hodi zgolj še v hribe. Ker je vedno manj ljudi, ki so pripravljeni v svojem prostem času prostovoljno storiti kaj za skupnost, mu zaželimo še veliko delovnega elana.

BALINALE SMO NA DRUŠTVENEM PRVENSTVU IN V ŽIREH

Smiljana Oblak

V balinarski dvorani na Trati je 21. avgusta letos potekalo prvenstvo društev upokojencev za ženske posamezno. Sodelovalo je deset tekmovalk, ki so igrale v treh skupinah

Društveno prvenstvo 21. avgusta 2023

Najboljše štiri so tekmovalje nadaljevale v polfinalu in finalu. Zmagala je Smiljana Oblak, druga je bila Zvonka Rant, tretja Ljuba Pejić in četrta Nada Fojkar. Igrale so še: Marija Sovinc, Tončka Dolinar, Irena Berginc, Vera Hartman, Slavka Plestenjak in Vojka Mihelič. Tekmovalje je vodil in sodil Jure Štancer. Priznanja je podelil predsednik društva Miha Ješe. Na tribuni so navijale naše »upokojene« veteranke Majda Bernard, Slavka Stanonik, Marica Jesenovec in Anica Košir. Tekmovalje smo po dolgoletni tradiciji zaključile

pri Delobrdarju z »ajmohtom« in nekaj tekočega.

Balinarsko športno društvo Žiri je 23. septembra organiziralo tekmovalje ŠRI v balinanju v enotni konkurenci moških, ženskih in mešanih dvojic. Udeležilo se ga je sedem ekip, štiri moške in tri ženske. Za DU Škofja Loka sta nastopili dve ženski ekipi. Dvojica Marija Sovinc in Ljuba Pejić sta bili četrta, druga dvojica Vojka Mihelič in Smiljana Oblak pa sta bili slabši.

Veteranke Majda Bernard, Slavka Stanonik, Marica Jesenovec in Anica Košir.

KEGLJAČI SMO SEZONO SKLENILI ŠELE SEPTEMBRA

Ivan Hafner

Tradicionalni, že 24. zaključek kegljaške sezone, smo zaradi slabih vremenskih razmer z junija preložili na september 2023

Osmega septembra smo se najprej odpravili na Blegoš; nekateri do koč, drugi tudi na vrh. Pozneje smo se v koči odžejali, podprli z ocvirkovco in se skupinsko fotografirali. Zgodaj popoldne smo se tradicionalno zbrali na kmečkem turizmu Pri Andrejonu, kjer je potekal program zaključka sezone.

Zbralo se nas je 13 žensk in 13 moških, po večini kegljačev in kegljačic, nekaj tudi ruskih kegljačev in kegljaških navijačev. Vabilu pa se je odzvala tudi Nada Somrak, nova vodja športa v našem društvu. Po odličnem kmečkem kosilu sem podal poročilo in analizo tekmovalnih dogodkov in uspehov v sezoni 2022/2023. V skoraj štirih mesecih, od februarja do

konca maja 2023, so kegljačice in kegljači odmetali 12 krogov, od katerih za prvenstvo šteje 10 najboljših. Rezultati v tem obdobju resnično kažejo kakovost vseh, ki tekmujejo.

V ženski konkurenci je nastopalo deset naših članic in zunaj konkurence še dve prihodnji članici, dve pa se zaradi resnejših zdravstvenih težav prvenstva nista mogli udeležiti.

Deseto mesto je pripadlo Tončki Dolinar, deveta je bila Mojca Zaplotnik, osma Vojka Mihelič, sedma Cilka Remic, šesta Tina Ušeničnik, peta Milena Kužel, nehvaležno četrto mesto pa je zasedla Majda Bogataj. Medalje so prejele: bron Zdenka Gaber, ki je v desetih krogih podrla 5097 kegljev,

Obvezno slikanje pod koč

osmi je bil Lojze Žitnik, sedmi Franc Žontar - Nano, ki je eden najstarejših in ima tudi kar nekaj zdravstvenih težav; šesto mesto je zasedel Roman Selan, peti je bil Tine Uršič (po 11 letih mu je uspelo podreti 600 kegljev!), četrto mesto pa je pripadlo Stanetu Voršiču.

Bron je s kar 5429 podrtimi keglji osvojil Jože Avguštin, ki je 31. januarja letos podrl kar 601 kegelj in se tako vpisal društveni »klub 600«. Bravo! Srebro in naslov društvenega podprvaka si je s 5497 podrtimi keglji prislužil Janko Fojkar, ki je v predzadnjem krogu podrl celo 572 kegljev. Zlato medaljo in naslov društvenega prvaka je premočno osvojil Peter Mravljja, ki je podrl odličnih 5560 kegljev. Večkratni prvak je v 6. krogu podrl celo 579 kegljev. Bravo, odlično! Še posebej za njegovih 85 let!

Po končani razglasitvi rezultatov sem vsem navzočim aktivnim tekmovalkam in tekmovalcem za njihovo zvestobo in tekmovalni duh izročil darilno vrečko z darilci, ki mi jih je uspelo pridobiti pri zvestih (domačih) sponzorjih. Po utečeni tradiciji zadnjih let smo izvedli še tekmovalni naključnih dvojic v prstometu. Tri zmagovalne dvojice so bile nagrajene z okusnimi domačimi izdelki gostiteljev Anrejonov. Sledilo je prijetno druženje, dokler se nismo še pred večerom zadovoljni odpravili domov. Posebej pa se moram zahvaliti Vojki Mihelič, ki mi pomaga organizirati zaključno dejanje naše kegljaške sekcije, saj se vse dogovori z Anrejonovimi, zbere prijave in tudi finančne prispevke, saj vse to plačamo sami. A se imamo lepo!

Srebrno medaljo in posebne čestitke si je prislužila Marija, naša kegljačica z najdaljšim kegljaškim stažem.

Smiljana, naša dolgoletna društvena prvakinja z zlato medaljo in darilno vrečko

srebrno medaljo in mesto društvene podprvakinje je osvojila Marija Tolar (naša najstarejša kegljačica, ki vso prejšnjo sezono zaradi hujše bolezni ni niti trenirala niti tekmovala, letos pa je podrla kar 5141 kegljev), zlato medaljo in naslov društvene prvakinje je (kot vedno, z eno izjemo) osvojila Smiljana Oblak, ki je bila odlična tudi v drugih športnih panogah. Podrla je 5283 kegljev. Dvakrat bravo! Smiljana je dosegla tudi najboljši izid v sezoni v enem krogu, saj je podrla odličnih 553 kegljev.

Tudi v **moški konkurenci** je kegljalo deset tekmovalcev. Deseto mesto in tolažilnega polžka je ob občutnih zdravstvenih težavah osvojil Stane Ferle, ki je po kegljaškem stažu eden najstarejših tekmovalcev. Pohvalno! France Mrak je bil deveti,

PRSTOMET IN KEGLJANJE S KROGLO NA VRVICI

Vojka Mihelič

PRSTOMETAIŠICE NAŠEGA DRUŠTVA DRŽAVNE PRVAKINJE

Lea Ahčin, državna prvakinja v prstometu

Prstometna organizacije Slovenije vsako leto organizira tekmovanje v državni ligi za ženske in moške. V ligi igrajo 15 krogov. Nastopalo je pet ženskih in osem moških ekip. Ženske ekipe so bile iz DU Šenčur, ŠD Kamna Gorica – Ajda, ŠD Podnart, DU Kranj – Čebelice in iz našega društva s skupaj 20 tekmovalkami. Prstometaišice našega društva

Ekipne državne prvakinja v prstometu

smo v sestavi Vera Bokal, Lea Ahčin, Nežka Fojkar, Vanja Jenko, Ivanka Prezelj in Vojka Mihelič postale ekipne državne prvakinja, med posameznicami pa je državna prvakinja postala Lea Ahčin. Moški žal niso sodelovali. Razglasitev je bila 4. oktobra letos v športnem balonu v Naklem.

PRVENSTVO PZDU GORENJSKE V PRSTOMETU

V Naklem je 5. oktobra potekalo prvenstvo PZDU Gorenjske v prstometu s šestimi ženskimi in 16 moškimi ekipami. Ženska ekipa DU Škofja Loka v sestavi Vera Bokal, Nežka Fojkar, Vanja Jenko in Vojka Mihelič je zasedla 3. mesto, moška, v kateri so bili Franci Prezelj, Ciril Jenko, Niko Prevc in Vasilij Kosec, pa je bila deseta. Sekcija prstometa v našem

društvu je zelo okrnjena, saj nimamo ustreznih možnosti in prostorov za treninge, tako da vsak trenira po svojih močeh, predvsem doma. Športna zveza Škofja Loka organizira tudi zimsko ligo v prstometu, ki se je za sezono 2023/2024 začela 10. novembra. Žal naše društvo letos zaradi preobremenjenosti financ v njej ne sodeluje.

DRŽAVNO PRVENSTVO V KEGLJANJU S KROGLO NA VRVICI

ZDUS vsako leto organizira državno prvenstvo v kegljanju s kroglo na vrVICI, na katerem imajo pravico nastopati samo prve ekipe PZDU. Ker je bilo naše društvo prvo na Gorenjskem, smo se 14. septembra udeležili državnega prvenstva, ki je potekalo v Sedišču ob Dravi. Tekmovalo je 12 ženskih in enako število moških ekip, skupaj 119 nastopajočih. Ženske ekipe so bile iz društev upokojencev Starše, Šoštanj, Središče ob Dravi, Dole pri Litiji, Hoče, Puconci, Ostrožno, Vuzenica, Gorišnica, Brežice, Prečna in naša ekipa, ki so jo

sestavljale Tončka Dolinar, Smiljana Oblak, Nada Fojkar, Irena Berginc in Vojka Mihelič. Moške ekipe so bile iz društev upokojencev Hoče, Bezena, Šentilj pri Velenju, Vuzenica, Ptujška Gora, Središče ob Dravi, Dolenjske Toplice, Črenšovci, Brežice, Andraž nad Polzelo, Dole pri Litiji in iz našega društva, ki so ga zastopali Ivan Hafner, Adi Kočar, Franc Bradeško, Matjaž Loboda in Mirko Jovič. Organizatorji so se zelo potrudili na vseh področjih, tako pri organizaciji tekmovanja kot tudi pri sprejemu in postrežbi.

PRIJATELJSKO SREČANJE KEGLJAČEV S KROGLO NA VRVICI

V četrtek, 19. oktobra, je naša sekcija kegljanja s kroglo na vrvici organizirala prijateljsko srečanje s kegljači s kroglo na vrvici iz DU Naklo. Pripravili smo ga v prostorih nekdanje vojašnice, med seboj pa sta se pomerili ženski in moški ekipe obeh društev. Srečanje je bilo prijetno, v športnem duhu in vsi nastopajoči so izrazili željo, da bi bilo takih srečanj

še več. Dogovorili smo se, da se znova srečamo spomladi.

Do konca novembra 2023 je potekalo tudi društveno tekmovanje v kegljanju s kroglo na vrvici. Podrobnejši rezultati bodo objavljeni v prihodnji številki.

ADI KOČAR JE DRŽAVNI PRVAK

Strelska zveza Slovenije je 8. oktobra letos v Ljubljani organizirala državno prvenstvo veteranov, na njem pa so se dobro odrezali naši strelci. Adi Kočar je z zračno pištolo posamezno osvojil prvo mesto in s tem naslov državnega prvaka. Janko Žorž, Boris

Veterani nad 70 let – puška ekipno.
Ekipe SD Škofja Loka pred SD Triglav Javornik
in SD Marok Sevnica

Vodopivec in Janko Demšar so postali ekipni državni prvaki v streljanju z zračno puško.

Čestitamo!

TELOVADIMO ŽE DESET LET

Stana Bašelj

Novembra letos je minilo natanko deset let od začetka jutranje telovadbe »1000 gibov« pod hribom Kamnitnik. Ustanoviteljica in vodja skupine, ki je sprva štela 12 članic, zdaj pa nas vsako jutro redno telovadi 19, je bila Olga Avguštin. Desetletnico smo praznovali 20. novembra in temu dogodku se je pridružila tudi Olga, nanj pa smo povabile še predsednico vseslovenskega društva Šola zdravja Zdenka Kavčič. Tudi na praznični dan smo najprej telovadile na prostem, nato pa smo praznovanje nadaljevale v prostorih Društva upokojencev Škofja Loka. Nazdravile smo, Zdenka je razrezala torto ter najstarejšim članicam društva Šola zdravja Kamnitnik podarila nahrbtnike. Posladkale smo se z dobrotami, ki so jih

spekle članice, in se veselile s pesmijo ob spremljavi harmonike, ki jo je pogumno raztegnila naša Erika.

S PLANINCI PO OTOKU CRES

Martin Bizjak

Planinci se včasih odpravimo na morje tudi v pohodnih čevljih in s planinskim nahrbtnikom. Septembra nas je vodnica Slavica, oboževalka Cresa, pripeljala razkazat lepote tega otoka

Čez kopno in morje smo se na Cres pripeljali z avtobusom. Na vzpetini nad Staro Gauzo smo si oprtali nahrbtnike in zastavili korak po Poti stoletnih oljk. Naši čevlji so mleli siv kraški grušč med suhozidi, debelimi kot trdnjavsko obzidje. Te kamne so zlagali v zidove številni rodovi tamkajšnjih oljarjev za varstvo svojih oljk, ki rastejo na skopi kamniti zemlji in rinejo korenine v špranje za skopo rodno prstjo.

Ob letu svojemu obdelovalcu podarijo dragoceni sad kot plačilo za njegov trud in skrb: kaplja žlahtnega zlatorumenega deviškega olja za kapljo oljarjevega znoja! Med oljčniki smo visoko nad morsko obalo prispeli do cerkvice sv. Salvatorja s čudovitim razgledom po otoku in morju pod nami. Sveti zavetnik tu izteza svoje roke v varstvo nad terasami z oljkami in jih brani pred pretečimi nevihtami z morja. Od tod naprej pot visoko nad obalo preči strmo otoško pobočje, ki je poraščeno s sredozemskim hrastom in borom. Med hojo po ozki stezi se nam je pod nogami valil debel grušč. Opuščene terase oljčnikov so skrite med grmovjem, da so komaj opazne, oljke pa je že davno preraslo sredozemsko drevje. Po nekaj kilometrih hoje se pot spusti na skromen priobalni pašnik, nad katerim se med drevjem skrivajo ostanki pastirske naselbine s skoraj porušeno cerkvico sv. Blaža. Do sem ne vodi nobena kopenska vozna pot. Prijazen zalivček smaragdne morja s kristalno čisto vodo in ljubko peščeno plažico nas je zvalil, da smo si preznojeni in utrujeni privoščili osvežujočo kopel. Med vrnitvijo smo po vročini in grušču po isti poti prehodili vso kalvarijo do sv. Salvatorja, od tam navzdol pa še strm spust po kamniti stezi, ki jo je sprazilo sonce, med suhozidi do obale. Ob morju smo

po stezi koračili do »civilizacije«, to je do bifeja s hladnim pivom v senci. Le še nekaj kilometrov lepo tlakovane sprehajalne poti ob plažah je vodilo do mesta Cres, kamor so s težkim korakom prikapljale naše razvlečene utrujene pohodne skupinice. Temu prijetnemu in zanimivemu mestu žal nismo imeli ne časa ne volje nameniti več pozornosti. A Slavici je uspelo, da nam je prikazala tisti del otoka, ki ga verjetno ne bi spoznali kot dopustniki.

Iz mesta nas je avtobus prepeljal na drugo stran otoka, čez pokrajino znamenitega belega jastreba, na ozko in v strašljivo strmo pobočje vsekano cesto do našega prenočišča Tramontana. V majhnem penzionu, stisnjenem pod skalnato Kalvarijo, so nam postregli z odlično večerjo, kmalu potem pa so se še naše zadnje pivske družbe odpravile k počitku, saj nas je Srečo naslednji dan vodil na dolg pohod po otoku do trajekta v kraju Porožine. A jutro je pokazalo svoj mrki nevihtni obraz z vetrom in ploho. Zato smo po dežju opravili kratek pohod in si ogledali skrivnostni labirint, po katerem se vije s kamni označena vijugasta pot. Morda ga je postavila neka populacija staroselcev za obredne namene. Srečo kot vodnik in poznavalec otoka Cres ni skoparil z razlagami in podatki. Po strmi kamniti poti mimo božjepotnih znamenj, od koder

je lep razgled na staro mestoce Beli, naselbino nekdanjih mornarjev, ki kot orlovo gnezdo čepi nad obalo, smo se povzpeli še na vrh Kalvarije. Čas nas je priganjal, saj v Porozinah nismo želeli zamuditi

LETOŠNJI POHODNIŠKI PODVIGI

Martina Eržen

Za nami je še eno uspešno leto, čeprav smo morali naš plan pohodov spreminjati zaradi vremenskih razmer in odsotnosti vodnika Slavka. Vodja četrtkove skupine Slavica Laznik je zato poiskala nadomestne poti, tako da smo kljub temu prehodili veliko kilometrov po naši lepi domovini in tudi v tujini. Naj vam na kratko opišem, kje smo vse hodili. Prva pot je poimenovana Pot slovenskega tolarja, sledila ji je Pot sedmih slapov, potem smo prehodili Šavrinsko gričevje, šli po tematski Poti treh cerkva in si v eni od njih ogledali najstarejše orgle na Slovenskem. Obiskali smo hrib Žusem, na katerem stoji Stolp ljubezni. Sv. Trojica je bila zelo strma, vendar smo si ob vrnitvi ogledali še zanimiv samostan Jurklošter. Kamniški vrh nas je pričakal v megli, samo na vrhu je malce posijalo sonce. Na markanten hrib med Bledom in Bohinjem, imenovan Babji zob, smo se povzpeli v začetku maja, sredi maja pa že občudovali narcise na planini Plavški Rovt. Nedaleč od Celja smo se preizkusili celo na jeklenicah v Hudičevem grabnu. Junija smo obiskali bližnje kraje, na primer Medvedje Brdo, ki leži med Logatcem in Razpotjem nad Idrijo. Naslednji cilj je bila Skala nad Slovenskimi Konjicami. Julija je bil na vrsti že nekoliko zahtevnejši vzpon na Komno, zato smo tisti, ki smo bili nekaj manj planinsko pripravljeni, prehodili pot okoli Bohinjskega jezera. Predvidena ferata Dobršnik je zaradi poplav odpadla. Sledil je pohod na Gartnerkofel v Avstriji, znan po obsežnih smučiščih. Od bližnjih gora smo letos obiskali Blegoš, lepo pa je bilo tudi na tromeji. Ker so nekateri načrtovani pohodi odpadli, je vodnica Slavica kot nadomestnega organizirala dvodnevni pohod po Cresu. Tudi Rinsennock v Karnijskih Alpah

trajekta za vrnitev domov. Dvodnevni planinski izlet po Cresu je bil kljub napornemu pohodu zanimiv, kajti Slavica in Srečo sta nam pripravila lepo izkušnjo, ki se je bomo še dolgo spominjali.

je bil zanimiv, saj smo tam nabirali borovnice in brusnice. Še en nadomestni je bil pohod v jamo Pekel, kjer nas je ob vhodu počakal sam peklenšček, v njej pa smo občudovali velik slap in čudovite kapnike. Letošnjo pohodno sezono zaključujemo s pohodom po Vrtovčevi poti in na Mrzlico. Pripravljen je že načrt naših pohodov za prihodnje leto, primernih za našo skupino. Želimo si, da bi prehodili predlagane poti, uživali, se družili in se imeli lepo.

AFORIZMI

Edo Erzetič

Dosegel je vse. Če ni dobil, je pa vzel.

Junaštvo ni tisto, kar se ti je »zgodilo« v hlačah.

Novinarsko vprašanje: »Ali ste z našo vlado zadovoljni in zakaj ne?«

O pomladi je vedel le to, da nosijo kure cenejša jajca.

ŽE TRINAJST LET VESELO NA POHODNIŠKIH POTEH

Dragica Gartner

Končujemo še eno, trinajsto, razmeroma dobro sezono vedno nasmejanih Veselih pohodnikov, ki kljub vremenskim nevšečnostim vztrajajo na naših pohodih

Zaradi bolezni (občasne) dveh vodnikov ter vremenskih ujm smo morali letos spreminjati trase poti, vendar nas to ni preveč motilo. Hodili smo po vsej Sloveniji, dvakrat smo skočili v Avstrijo, bili smo v Nebesih, na Dolenjskem, pa na 2208 m visokem Schoberriglu v Krških Alpah, ki so se že barvale v škrlatne barve, hodili smo po čudovitih jelovških poteh, po Poludniški planini ter po planoti čez Jurjev hrib do Debelega rtiča. Za vse je bila skoraj neznana čudovita soteska ob potoku Driselpoh, do izvira, oddaljena približno sto metrov od glavne ceste v Baški grapi.

Prihodnje leto se bomo usmerili predvsem na širše primorsko območje, sploh v spomladanskih mesecih, in manj v druge dele Slovenije. Tako bomo skušali nadomestiti nekaj pohodov, ki so lani odpadli. Podoživeti bomo skušali tudi avstrijsko pravljico med Krškimi Alpami (Nockberge), kjer so posneli film Heidi. Seveda pa lahko še kaj spremenimo.

Začeli bomo že januarja, pot pa bomo izbrali glede na vremenske razmere. Šli bomo tja, kjer bo lepše. Februarja se bomo povzpeli malce nad morje, marca se bomo sprehodili čez del Planinskega polja in nad Kanalsko dolino, aprila pa ob zanimivih idrijskih rakah. Maja se bomo odpravili v Belo krajino in na gorenjske griče gledat narcise. Junija in julija bosta na vrsti cvetlični vrt na Vremščici in jezero Falker See v Avstriji, kjer se boste lahko povzpeli na vrh gore ali pa se sprehodili ob jezeru in po planoti. Avgusta bomo obiskali Posavje oz. Lisco, septembra pa dolino Vrat in planine na Krnskem pogorju. Zatem se bomo dvakrat odpravili na primorski konec, v Široko nad Mostom na Soči, nazadnje pa še po kraški gmajni iz Sežane do Tomaja.

Upamo, da bo za vsakogar nekaj, tudi za tiste, ki pravite, da si ne upate več z nami. Vendar kar brez skrbi, saj imamo vedno dve skupini, Brziče in Polžke. Tega ne mislimo v slabem pomenu besede, ampak zelo pohvalno in občudujoče za tiste, ki imate kljub zdravstvenim težavam voljo in energijo, da se potrudite in hodite z nami. Prav imate, ko pravite, da je družba zelo razveseljujoča in pomirjujoča. Človek, ki je srečen, zadovoljen, pozabi na bolečine. Če pa bi čepela doma, bi zdravniku lahko rekla, naj me raje vpraša, kaj me ne boli, ker bom to hitreje našela. Mogoče se bo še kdo opogumil in se nam pridružil. Vsakega bomo veseli!! Življenje tako hitro teče, da je škoda zamuditi vsak dan, ki nam daje darilo gibanja. Svetujem vam, da vsak mesec v »šparovček« spustite kakšen kovanec, saj se to pravzaprav ne pozna, na koncu pa se vendarle nabere za izlet ali dva.

Vsi vodniki vam želimo zdravja ter še toliko dobre volje in energije, kot jo imate, tudi v prihodnje, da bomo lahko skupaj kolovratili po naših načrtanih poteh in se veselili življenja.

NAČRT POHODOV IN IZLETOV PLANINSKE SKUPINE ČETRTOVCEV V LETU 2024

Januar

13. 1. – 18. pohod po Poti slovenskega tolarja

Februar

1. 2. – Sokoliči (slap Veli vir, slap Stranice)

15. 2. – Banjščice

29. 2. – Kršičevce

Marec

7. 3. – od Črnega Kala do Hrastovelj

21. 3. – Otlisko okno

April

4. 4. – Iški Vintgar – Krim

18. 4. – Brinjeva gora

Maj

2. 5. – Slivnica, Rakov Škocjan

16. 5. – Žbevnica

30. 5. – Belska planina (Svečica)

Junij

13. 6. – Črna prst

27. 6. – Jerebikovec

Julij

12. 7. – Raduha (ali Smrekovec)

26. 7. – Gorski Kotar Bjelolasica

Avgust

8. 8. – ferata

22. 8. – Menina planina

September

5. 9. – Malnock, Klonock

19. 9. – Krk, Cres (dvodnevni pohod)

Oktober

10. 10. – koča na Gozdu – Vršič

24. 10. – gora Oljka

November

14. 11. – Lubnik

28. 11. – Sveta Trojica

December

12. 12. – končni izlet v neznano

Datumi predlaganih izletov in pohodov so sicer določeni, vendar jih je ob neugodnih vremenskih razmerah mogoče preložiti oz. spremeniti.

Rezervni izleti: Šmartinsko jezero, Planinsko polje, Metnaja, Bohinjske gore, Kum

Prijave: Martina Eržen (tel.: 041/831 064, e-pošta: martina.erzen@gmail.com)

Vodniki: Slavica, Branko, Slavko in Dragica

Slavica LAZNIK, vodja skupine četrtkovcev
(tel.: 041/474 004, e-pošta: slavicalaznik@gmail.com)

POHODI OBEH PONEDELJKOVIH SKUPIN UPOKOJENCEV V LETU 2024

Datum	Cilj izleta	Vodnik
22. 1.	Odvisno od vremena – Bovec – trdnjava Kluže	Draga
12. 2.	Dekani – Tinjan	Branko
4. 3.	Po Planinskem polju	Draga
25. 3.	Ročinj – Sv. Pavel	Branko
15. 4.	Ob idrijskih rakah do Idrijske Bele	Draga
6. 5.	Pastirska pot okoli Mirne gore	Slavko
27. 5.	Ptičji vrh pod Golico (od parkirišča na Križevcu)	Draga
17. 6.	Vremščica	Branko
15. 7.	Gora Falkert ali okrog jezera – Avstrija	Draga
13. 8.	Lisca – Veveričkova pot	Branko
9. 9.	Aljažev dom v Vratih iz Mojstrane	Slavko
30. 9.	Planina Zaprikraj – planina Predolina	Draga
21. 10.	Široko – Lom je moj dom	Draga
11. 11.	Kosovelova pot – Sežana – Tomaj	Slavko
2. 12.	Skupno srečanje	vsi vodniki

Poti trajajo od 2.30 do 4 ure hoje brez postankov. Po večini gre za krožne ture. **GLEJ OBVESTILA!**

Z NAMI NA POT !! Dragica Gartner, Jana Bešter, Franjo Koprek, Slavko Bašelj, Branko Velkavrh

Vodja skupine: Dragica Gartner

Zg. Luša 25, 4227 Selca, GSM: 041/607 483, e-pošta: gartner.dragica@gmail.com

UPOKOJENCI RADI POTUJEMO

Vesna Čadež

Upokojenci radi potujemo. Včasih sami, včasih v paru, še najraje pa v večji družbi prijetnih ljudi. Z leti se spreminjajo tako naše potrebe in želje kot tudi zmožnosti, vendar je še vedno živa želja po potovanjih v družbi. Družili smo se v šolskih letih, v obdobju nastanka naših družin in poklicnih dejavnosti, zato je prav, da se družimo tudi zdaj, ko smo vstopili v tretje življenjsko obdobje.

V okviru Društva upokojencev Škofja Loka smo pripravili pestro izbiro možnosti skupnih potovanj in izletov. Nekatere bomo organizirali sami, druge ob pomoči turističnih agencij.

Razdelimo jih lahko v več sklopov:

Srečanja

Prihodnje leto bomo znova pripravili ponovoletno druženje v Gostilni Starman.

Marca bo tako kot lani zbor članov. Pripravili bomo pester program, pregledali, kaj vse se je dogajalo v letu 2023 in si zastavili cilje za leto 2024. Julija vas bomo povabili, da se skupaj poveselimo na pikniku.

V zadnjem trimesečju leta pa nikakor ne bomo izpustili trgatve in martinovanja.

Krajši izleti

Maja bomo organizirali enodnevni izlet v sosednjo Italijo (obisk pobratene občine ali Režije).

Predviden je tudi zanimiv dvodnevni izlet na Madžarsko. Pot nas bo vodila ob Blatnem jezeru do toplic v Zalakarošu, kjer bomo prespali. Privoščili si bomo kopanje v največjem bazenskem kompleksu v tem delu Evrope. Vrnili se bomo prek Moravskih Toplic in si tam privoščili odličen bograč. Ob koncu leta 2024 se bomo z vlakom odpravili na novoletni sejem bodisi v Gradec bodisi v Zagreb.

Daljši izleti

Marca bomo dan žena praznovali v prelepem okolju Opatije, saj ima hotel Istra zelo dober program. »Črna gora malo drugače« v drugem delu aprila bo zanimivo potovanje, na katerem bomo spoznavali številne kraje v tej državi, med drugim: Skadarsko jezero, Cetinje, Petrovac na moru, Bar, Ulcinj, peščeni otok Ada Bojana, Ostrog, reko Crnojevič ... Tokrat bomo na jug Balkana potovali z letalom z domačega letališča.

Počitnice

Na prvem mestu sta seveda dva termina za

letovanje v hotelu Delfin v Izoli. Tam bodo na svoj račun prišli naši člani, ki radi dopustujejo v Sloveniji, v znanem okolju, dobri družbi in ob številnih dejavnostih.

Za tiste, ki nimajo težav z dolgo vožnjo z avtobusom, bomo v začetku junija organizirali letovanje v Remisens hotelu Albatros v Cavtatu. V drugi polovici junija boste lahko letovali tudi na bližjem Krku, in sicer v hotelu Magal by Amines v Njivicah. Septembra vas vabimo v hotel Posejdon na Korčulo. Tudi prihodnje leto načrtujemo obisk

Letošnje letovanje na Korčuli

zdravilišča Fojnica v Bosni in Hercegovini. Seveda se bomo tja odpravili le, če bo število prijav zadostno.

Podrobnejše informacije o vseh načrtovanih potovanjih in srečanjih bodo objavljene na oglasnih deskah društva in na naši spletni strani, prejeli pa jih boste tudi po elektronski pošti. Pridružujemo si pravico do sprememb, odpovedi ali dopolnitev terminov posameznih potovanj in izletov. Kot po navadi pa se izletov in prireditev seveda udeležujete na lastno odgovornost.

Organizacija izletov in potovanj zahteva kar nekaj dela. Vse tiste, ki bi želeli sodelovati pri tem, vabim, da me pokličejo. Želim si, da bi nam skupaj uspelo.

PROGRAM TURISTIČNIH DEJAVNOSTI V LETU 2024

Januar:	15. 1. – ponovoletno srečanje v Gostilni Starman
Februar:	15.–22. 2. – DELFIN IZOLA / brezplačni prevoz
Marec:	13.–16. 3. – dan žena v Opatiji 29. 3. – zbor članov
April:	15.–19. 4. – Črna gora malo drugače
Maj:	Obisk pobratenega mesta Sovodnje ob Soči ali izlet v Rezijo, Pušjo vas in Čedad 15.–16. 5. – izlet na Madžarsko (Zalavar in Blatno jezero)
Junij:	5.–12. 6. – Dubrovnik, Cavtat 16.–23. 6. – Krk, Njivice
Julij:	Piknik
Avgust:	7.–14. 8. – DELFIN IZOLA
September:	15.–22. 9. – Korčula
Oktober:	Trgatev, zdravilišče Fojnica v BiH
November:	Martinovanje
December:	Izlet z vlakom na novoletni sejem v Gradcu ali Zagrebu

JESENSKI OBISK V TAVČARJEVI LOKI

Eta Chvatal

Društvo upokojenih pedagoških delavcev je oktobra obiskalo Škofjo Loko

Društvo upokojenih pedagoških delavcev Slovenije, v katerega so vključeni upokojeni pedagogi – učitelji in vzgojitelji, je nastalo prav v Škofji Loki, in sicer pred skoraj tridesetimi leti, uradno registrirano pa je bilo pred petindvajsetimi leti. Člane in članice združuje po pokrajinskih sekcijah. Vsako leto ena izmed njih organizira izlet, ki je namenjen vsem. Člani in članice našega društva dodajamo življenju leta, izpolnjenega z barvitostjo izkušenj, doživetij, naporov, a tudi z zadovoljstvom in željo, da doživeto in pridobljeno ne ostaja zgolj nam. Izkušnje, znanje in ideje delimo z drugimi. Tako obogatimo naša druženja in dejavnosti.

Ker je bilo letošnje leto razglašeno za Tavčarjevo leto, smo se dogovorili, da bomo obiskali Tavčarjevo Škofjo Loko. Naloga je bila določena gorenjski sekciji, v kateri je sicer največ članic iz Kranja in okolice, vendar smo bile glavne organizatorke Ločanke, ki smo članice te sekcije.

Deževni dnevi so bili, toda v četrtek, 26. oktobra, nam je bilo vreme naklonjeno. V zgodnjih dopoldanskih urah nas je sprejela lepa, jesensko obarvana Loka, nad starodavnim mestom pa se je dvigal mogočni Loški grad. Za udeležence iz različnih krajev Slovenije je bil ta pogled izjemen. Obiskale smo mladinski oddelk Knjižnice Ivana Tavčarja. Po jutranjem intervjuju na Radiu Sora smo članice gorenjske sekcije sprejele goste in jih

pogostile z dobrotami na jesensko pogrneni mizi. Nagovorili so nas podžupan občine Škofja Loka Robert Strah, direktor knjižnice Matjaž Eržen in Vincencij Demšar, knjižničarka Tanja Erlah pa nam je ob razstavljenih slikah orisala tako pisateljevo življenje, njegovo politično in župansko dejavnost kot tudi dejavnost njegove žene Franje. Pred stavbo Name smo si ogledali kip Jurija in Agate, delo vsem znanega loškega kiparja Toneta Logondra. Nad kipom raste drevo ginko, list ginka pa je na predlog soustanovitelja društva Lojzeta Malovrha tudi naš simbol. Vincenc Demšar nas je čez Kapucinski most vodil v stari del Škofje Loke, kjer smo spoznavali mestne znamenitosti in osebnosti, ki so živele v tisočletnem mestu, ki je tudi moje rojstno mesto. V Loškem muzeju na gradu nas je po prostorih, povezanih z življenjem Ivana Tavčarja, vodila višja kustosinja Biljana Ristić. Tam je shranjenih veliko predmetov in pohištva z Visokega, kjer sta živel Franja in Ivan Tavčar. Dan v mestu smo sklenili z druženjem ob kosilu v Gostilni Inglič, tako da smo Loko s čudovitimi vtisi zapustili šele proti večeru. Da smo vse to lahko doživeli, so nam omogočili: Knjižnica Ivana Tavčarja, Loški muzej, Vincencij Demšar, loške članice našega društva Zlata Razpet, Zdenka Primožič, Katarina Goljat ter podžupan in direktor knjižnice. Vsem iskrena hvala!

LOKA, LOČANI IN DRUGI

NAŠ POŠTAR JURE

Štefanija Šelih Schmabel

Naš poštar Jure je škočjeloška legenda: prijazen, šegav, z vsakim pripravljen na kratko poklepetati. Ko drvi po Šolski ulici, nam rad pomaha in podari nasmeh.

Večkrat se srečava pri nabiralniku v naši stolpnici. Nekega dne sem mu potožila, da mi ne prinese nobenega ljubezenskega pisma, temveč samo položnice in račune. Ob tem sem se spomnila zgodbe in mu jo tudi povedala. Rutinsko in urno je odlagal pošto v nabiralnike in videti je bilo, da me sploh ne posluša.

»Deklica kakih sedemnajstih let je vsak dan nestrpno pričakovala poštarja, da bi ji prinesel ljubezensko pismo njenega izvoljenca. Pisma ni in ni bilo, zato je bila vedno bolj žalostna in nazadnje je še zajokala. Mlademu poštarju se je zasmilila v dno duše, zato ji je anonimno začel pisati ljubezenska pisma. Sprva jih je radovedno prebirala, pozneje pa vedno bolj nestrpno pričakovala in nazadnje so ji oči žarele od sreče. Na to je poštar čakal in se ji je odkril. Padla sta

si v objem in v kratkem postala srečen zakonski par.« Nekaj dni pozneje sem v svojem nabiralniku našla prirčno razglednico, ki mi jo je iz toplic poslal naš poštar Jure. Kako sem bila vznemirjena in vesela, da se je spomnil moje zgodbe in 92-letne starke, ki mu jo je pripovedovala, vendar o skorajšnji poroki še ne razmišljava.

NAŠ VRTIČEK JE DOBIL NOVO MLADO SKRBNICO

Vrtnarki Tina Slapnik in Sonja Dolinar

Za del zelenice oziroma gredico pred našimi donedavnimi prostori je vrsto let skrbela Sonja Dolinar. Po preselitvi je skrb za ta vrtiček prevzela mlada vrtnarka Tina Slapnik. Fotoaparati so ujeli trenutek, ko je Sonja vrtnarsko orodje izročila Tini.

ANINA ZGODBA

Marica Mrak

Ana, rojena leta 1932, je bila doma Na žagi ob Sopotniški grapi. Bila je šibka, bolehná deklica. Sedemletna je leta 1939 začela peš hoditi v šolo v Škofjo Loko, osem kilometrov daleč. Pot je bila zanjo predolga in prenaporna, zato sta jo brata, ki sta bila dve in štiri leta starejša od nje, večji del poti nosila »štuporamo«. Že v prvem razredu je dr. Kocijančič (eden izmed poznejših 50 talcev za Kamnitnikom) ugotovil, da ima dekletce, ki je tehtalo »piškavih« 15 kilogramov, rano na pljučih. To je pokazal rentgen, ki so ga takrat imeli v Špitalu na Spodnjem trgu. Posredoval je, da so jo pri komaj osmih letih poslali v zdravilišče za pljučne bolezni v Topolšico.

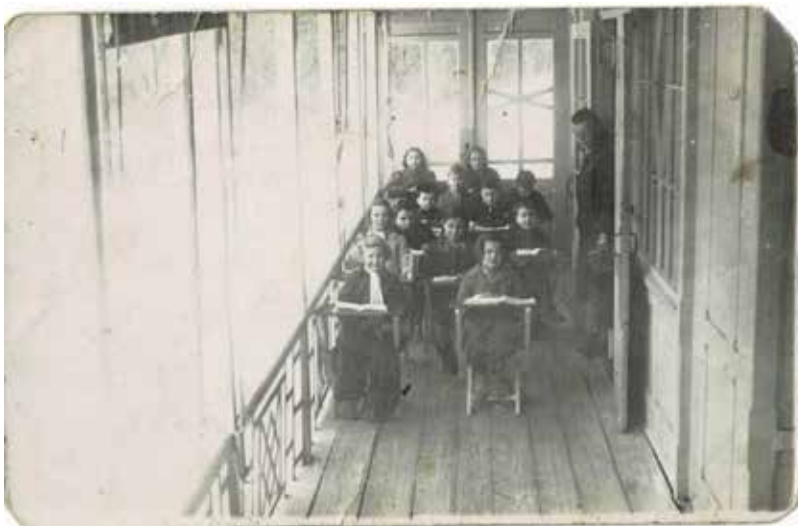
Tja so pošiljali bolnike iz celotne takratne Jugoslavije. Tam so lepo poskrbeli zanjo, imeli so šolo, hrana je bila dobra, zdravili so jo z injekcijami. Teh se je zelo bala, zato je ob uri pikanja večkrat pobegnila v bližnji smrekov gozd. Spominja se, da je tako nekoč naletela na bolnika, ki je prav tedaj pripravljaval vrv, da se bo obesil. Bil je namreč razočaran, ker ga je ena od sester usmiljenk, ki so jim stregle in v katero je bil zaljubljen, vztrajno zavračala.

Življenje v zdravilišču ji je bilo kar všeč. Lepo so skrbeli zanjo, našla si je tudi prijateljico, s katero si je še dolga leta dopisovala. V tem prijetnem okolju je ostala približno leto dni.

Mama jo je v tem času obiskala samo enkrat. Prišla je pomlad 1941. Ana se ni zavedala, kaj se dogaja, a ozračje je bilo napeto, zavaladali so nekakšen nemir, hitenje, naglica ... Več dni so pacienti množično odhajali, po nekatere otroke so prihajali starši, druge so skušali na kak drug način čim hitreje spraviti domov. Tudi Ano so pripravili na odhod. Dobila je neko s »špago« prevezano škatlo, ki jo je skrbno varovala, ko jo je zdraviliški kaplan na kolesu odpeljal v Šoštanj na železniško postajo. Tam jo je prevzela njegova sorodnica in z vlakom sta odpotovali v Ljubljano, kjer sta prenočili. Zvečer sta iz radovednosti odprli tisto škatlo. V njej so bili zimski čevljički in copate. Kako je bila vesela neprecenljivega darila! Zjutraj ji je gospa pred odhodom ponudila žgance in belo kavo. Toda Ana žgancev nikoli ni marala, zato je ostala pri kavi in koščku kruha. Odpravili sta se nazaj na železniško postajo, vendar je ženska »pozabila« na škatlo, Ana ji pa tudi ni upala ničesar reči.

Na postaji se je trlo ljudi, tudi tam je vladal

nenavaden nemir. Ženska je hodila gor in dol po peronu in spraševala, ali je kdo namenjen v Škofjo Loko. Oglasil se je neki mlajši moški, a Ani se je zdel strašljiv in grd, ker je bil škrbast. Po dolgem čakanju je vlak odpeljal do Škofje Loke in odšla je z njim na njegov dom k Jernejčku na Starem Dvoru. Tam je prespala in prijazna gospodinja ji je zjutraj znova ponudila kavo in žgance. Odpravili sta se proti Škofji Loki k maši h kapucinom, ker je bila nedelja. Ob poti je bila že zjutraj ob kapelici v Starem Dvoru zbrana množica ljudi, ki so molili, klečali in jokali. Ana še vedno ni razumela, kaj se dogaja. Slišala je

Ana desno v prvi vrsti v zdravilišču Topolšica leta 1940

besedo: »Vojna!« Pri cerkvi se je ženska poslovila in jo vprašala, ali bo od tod znala sama priti domov. Seveda, saj je pogosto hodila v to cerkev. Maša se je vlekla, stala je blizu oltarja in se ozirala okoli. V bližnji klopi je opazila žensko, ki je bila zelo podobna njeni mami. Ni nehala strmeti tja. Tudi ona jo je opazila in pomislila, kako je ta deklica nenavadno podobna njeni Ani. Toda ona je vendar v Topolšici, pa še noge, ki so ji gledale izpod krila, so bile čisto preveč krepke za njeno drobižasto hčerko. Tedaj se je dekletce prerinilo do klopi in zlezlo k njej. Tako sta se našli mati in hči. Ko sta se vračali proti domu, se kar nista mogli naklepetati. Ana je zdaj že lahko sama hodila, saj se je v Topolšici zredila skoraj za svojo dvakratno prvotno težo, tehtala je 29 kilogramov. Preden sta prispeli, je Ana vprašala, kaj bosta jedli, ko prideta domov. Odgovor je bil: kislo mleko in žgance.

Na dan njene vrnitve, na cvetno nedeljo 6. aprila 1941, se je začela druga svetovna vojna.

KRUH SPI TUDI PODNEVI

Stane Jarc

Bilo je med drugo svetovno vojno, na majhni kmetiji z desetimi otroki, rojenimi kot po tekočem traku. Družina je bila zelo verna, predvsem po zaslugi očeta, ki je bil cerkveni ključar pri podružnični cerkvi svete Magdalene.

Najmlajši fant je bil star šest let in vedno lačen-lačen. Vsi vemo, da takrat hrane ni bilo v izobilju, še posebej v tako številni družini. Kaj so jedli takrat, pa vsi starejši tako vemo. Krompir, zelje, kašo in cmoke. Masti je bilo le za vzorec in otroci so bili po obroku hitro spet lačni. Med posameznimi obroki je najmlajši vedno prosil babico za košček kruha, kajti sam ga ni smel vzeti in ga tudi ni mogel, ker je babica vedno sedela pri predalu, v katerem je bil shranjen kruh. Nikoli ni rekla, da je treba varčevati s kruhom, vedno pa je dodala: »Kruh spi tudi podnevi.« Starši so ves dan delali na polju in tako je bila stara mama varuh kruha. Kadar pa je prišel na obisk stric, je babica takoj zbudila kruh, oče pa

je dodal še žganje in klobaso. Otroci so na kmečki peči požirali slane in upali na kakšne ostanke, a žal jih nikoli niso dočakali. Spomladi, ko je pognalo prvo cvetje črnega teloha (tu mu rečejo kurice), malih in velikih zvončkov (kronic), se je naš mali junak Stanko takoj odpravil nabirat cvetje, ker je to rad počel, saj je bil pravi otrok prirode. Ko je domov prinesel zajeten šopek kronic, mu je mama rekla, naj jih nekaj odnese k njeni stari mami. Babica jih je bila zelo vesela in mu je v zahvalo dala velik kos kruha, saj kruh pri njih očitno ni spal ne ponoči ne podnevi. Ko je Stanko spoznal, da lahko ljubljeno cvetje prinese mamini babici in zato dobi dober kruh, je to počel še vrsto let.

Dandanes pa kruh ni več zaspan, povsod ga je dovolj in v trgovinah je na voljo veliko različnih vrst. Koliko kruha je dandanes odvrženega, vendar ne samo kruha, temveč tudi drugih živil in mesa! Stanko pa še vedno rad nabira lepe rože.

VABILO

V torek, 19. decembra 2023, vas vabimo, da se ob 10. uri v Društvu upokojencev, v dvorani pred Marinkino knjižnico, udeležite podelitve **bralne značke** za leto 2022/2023.

Da bo podelitev še bolj slovesna, se nam bodo pridružile **Ela Dolinar, Mimi Vilfan** in **pevska skupina Mavrica**. Rade berejo in rade se družijo. Kaj so pripravile za nas ..., bomo videli na srečanju! Predstavile se bomo tudi knjižničarke in povedale, kako poteka naše delo.

Knjižničarke prostovoljke: Nevenka, Magda, Mira, Olga, Katarina in Jožica

AFORIZMI

Edo Erzetič

Ko te slečejo do golega, je s tem razrešena še zadnja skrivnost.

Peščica prodaja, večina pa ji naseda!?

Če si komu dolžan veliko denarja, se naredi – dementnega.

S trinajsto pokojnino sem si privoščil gajbico sveže megle.

Štiri zajce najlažje ujameš tako, da od petih enega spodiš.

To sploh ni kraja, ampak moja poslovna skrivnost.

Tudi velika količina drobtinic doseže maso velike štruce!

IGRALSKA SKUPINA IX. KORPUSA

Edo Erzetič

Otroci so bili, so in še bodo radovedna bitja. Tudi sam nisem bil nič drugačen. Vedno sem imel oči spredaj in zadaj, ušesa pa že po naravi štrleča. Pet let sem bil star, ko je v naši vasi gostovala igralska skupina IX. korpusa in izvedla partizanski miting. Po toliko letih se tega dogodka še vedno dobro spominjam. Bil sem zraven.

Igralska skupina IX. korpusa je bila ustanovljena na pobudo vodstva Narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije (NOV in POJ). Njena naloga je bila oditi na slovenske skrajno zahodne meje, kjer naj bi ljudi seznanjala s skorajšnjimi volitvami v narodnoosvobodilne odbore (NOO) jeseni leta 1944 – te naj bi bile nekakšen plebiscit o novi Jugoslaviji.

Igralska skupina IX. korpusa je štela osem članov, sestavljala sta jo pevski kvartet in godalni trio. Vodja skupine je bil dr. Lev Svetek, avtor besedila pesmi Vstala Primorska. Pomagal mu je igralec Danilo Turk - Joco, poznejši gledališki in filmski igralec v Tržaškem slovenskem gledališču. Pevski kvartet so sestavljali: Lev Svetek, Danilo Turk - Joco, Janko Volčič in Andrej Komel, glasbeni trio pa Lev Ponikvar na kitari (po vojni je igral pri Avsenikovem ansamblu), harmonikar Joško Erjavec in bobnar Dušan Gunjo.

Igralska skupina je prihajala iz vipavske smeri in med potjo izvajala mitinge, med drugimi tudi v Višnjeviku v Brdih.

V Višnjeviku je bil ta dan velik praznik. Miting so pripravljali na Pirčevem »podnu«, s katerega so zvekli vse kmečke vozove in vsa orodja, tako da je bilo dovolj prostora za številne obiskovalce. Med pripravo prostora se je godbena skupina postavila pred Pirčevo gostilno in na ves glas igrala same znane in sveže melodije tistega časa. Za miting ni bilo treba ne plakatov ne vabil. V hipu je vsa okolica izvedela, kaj se v vasi pripravlja. Ker se je to dogajalo še med vojno, so na vpadnicah organizirali straže. Miting se je začel tik pred večerom. Kako je potekal? Igralska skupina je bila tako uigrana,

da ni potrebovala nobenega scenarija. Vse je potekalo gladko in spontano. Vrstile so se recitacije, skeči, govori, godbeni trio s svojo »ramoniko« pa je navduševal vaščane Višnjevika in Gradnega. Nekatero točko so morali na željo domačinov ponavljati. Bila je že pozna ura, ko je bilo mitinga konec. Za lahko noč je trio nekaj viž zaigral kar zunaj pred gostilno. Večerjali so pri domačiji Helčevih, pri borcu Briško-beneškega bataljona (BBB) Ivanu Sirku - Nanosu in tam so tudi prespali. Naslednji dan so se pred odhodom še fotografirali pri vodnjaku. Za pot proti Benečiji in Reziji je igralska skupina dobila v dar dve slovenski zastavi, darilo in izdelek briških mladenk. Eno od teh zastav je del skupine razvil na vrhu Kanina, drugo na vrhu Triglava.

Igralska skupina IX. korpusa je po vojni še večkrat obiskala domačijo Sirkovih v Višnjeviku. Posebej Lev Svetek, Danilo Turk - Joco in Lev Ponikvar so bili stalni »trio«. Ob nekem obisku je Lev Ponikvar Helčevemu Milošu v spomin podaril svojo mitingaško kitaro. Z njo je »trubaduril« okoli moje sestrice, ki jo je pozneje tudi oženil. Kitara pa ni samevala. Miloš jo je posodil mojemu bratu Ivanu, da je na njej ubiral prve

akorde v življenju. Ta kitara je bila spodbuda, da je postal poklicni kitarist. Igral je v več ansamblih, med drugim tudi v ansamblu Antona Birtiča Beneški fantje. Kitare imajo pač svojo moč, poslanstvo in zgodovino. Igralska skupina IX. korpusa pa – seveda – tudi.

Edo Erzetič

AFORIZMI

Edo Erzetič

Na televiziji je toliko reklam za vsamogoča darila, kot da bi se imeli tudi neskoöoončno radi!

Pri Merkurju sem reklamiral tam kupljeno kladivo. Preveč je tolklo po prstih!

Trdota mišic in glasnost v »decibelih« sta poglavitna aduta mlajših povzpeticov.

KORISTNE INFORMACIJE

Patricija Žumer

DRUŠTVO UPOKOJENCEV ŠKOFJA LOKA, Partizanska cesta 1, 4220 Škofja Loka

Uradne ure v pisarni društva: ob sredah in petkih od 8. do 12. ure

Blagajna: od 8. do 11. ure

Tajništvo tel.: 04/512 06 64

e-pošta: drustvoupokojencev@siol.net

Predsednik: Miha Ješe, GSM 031/309 795

Podpredsednica: Vesna Čadež, GSM 031/311 873

Tajnica: Patricija Žumer, GSM 041/618 308

Računovodstvo: Tatjana Hribernik, GSM 031/635 109

Vplačila članarin in enodnevnih izletov: Alenka Malenšek, GSM 040/857 273

Letovanja in turistična potovanja: Vesna Čadež, GSM 031/311 873

Sekcija za kulturo: Marinka Mesec, GSM 031/259 212

Šport in rekreacija: Nada Somrak, GSM 031/735 413

Planinska sekcija – prijave: Martina Eržen, GSM 041/831 064

Pohodniška sekcija: Dragica Gartner, GSM 041/607 483

Glasilo Mi o sebi: Danica Zavrl Žlebir, GSM 031/626 154

Marinkina knjižnica: Nevenka Mandić Orehek, GSM 068/617 159

ob ponedeljkih od 14.30 do 16.30 ure,

ob sredah od 11. do 13. ure in

ob petkih od 11.30 do 13.30 ure

Starejši za starejše in najemna stanovanja: Nežka Fojkar, GSM 041/717 210

Ob smrti našega člana prosimo njegove bližnje, da o tem obvestijo tajnico DU (GSM 041/618 308), praporščaka (Milan Možina, GSM 041/996 789) ali svojega poverjenika.

ČLANARINA DRUŠTVA ZA LETO 2024

Društvena članarina in članarina vzajemne samopomoči za leto 2024 predvidoma ostajata nespremenjeni, to je 12 €, in veljata za tekoče leto (januar–december). Član je praviloma dolžan plačati letno članarino do konca junija 2024.

Prispevka posameznega člana sta:

- letna članarina 12 €,
- vpisnina za nove člane 2 € (članska izkaznica),
- vzajemna samopomoč (VPS) 12 € (neobvezno).

Ob morebitnem prenehanju članstva zaradi izključitve oziroma odpovedi član nima pravice do vračila vplačane članarine.

Člani DU, nastanjeni v domovih za starejše, so od 1. 1. 2020 po sklepu UO DU z dne 7. 8. 2019 oproščeni plačila članarine za DU, ne pa tudi članarine za vzajemno samopomoč oz. posmrtnine.

Vsa gotovinska vplačila (članarine, izleti, letovanja) so mogoča med uradnimi urami od 8. do 11. ure.

Članarino lahko nakažete tudi na naš TRR pri GB Škofja Loka, št.: 07000-0001134214, s pripisom članarina 2024, referenca SI99. V članski knjižici vam bomo plačilo potrdili pozneje v pisarni.

SKLAD VZAJEMNE SAMOPOMOČI (VPS)

Vzajemna samopomoč je prostovoljna solidarna skupnost članov, ustanovljena zaradi izplačila posmrtnine po smrti člana. Deluje kot sklad in jo ureja Pravilnik vzajemne samopomoči. Letni prispevek in višino posmrtnine vsako leto določi upravni odbor ZDUS.

Vanj se lahko vključijo člani društev upokojencev do

dopolnjenega 70. leta starosti. Pravica do izplačila posmrtnine pripada posameznemu članu po preteku čakalne dobe, ki je odvisna od starosti člana ob vpisu. Če član društva upokojencev preneha biti član društva, ne more biti več član samopomoči in nima pravice do vračila vplačanih prispevkov. Pomembno je, da so člani ob vstopu opozorjeni na

to, da mora biti članarina poravnana vsako leto in da po enem letu neplačila članstvo preneha. Posmrtnina se lahko izplača najpozneje v enem letu po smrti člana samopomoči. Če po preteku enega leta niso bila predložena dokazila o smrti, pravica do posmrtnine ugasne.

Ob smrti člana VPS ima upravičenec pravico do izplačila posmrtnine, če je od dneva vpisa v članstvo VPS do smrti minilo najmanj 5 let. Upravičenec je oseba, ki jo ob vstopu v članstvo VPS ali pozneje določi član VPS. Ob smrti člana, ki za tekoče leto še ni poravnal članarine in posmrtnine, mora upravičenec oz. pooblaščenec

to storiti najpozneje v šestih mesecih po smrti člana, da lahko upraviči izplačilo posmrtnine. **Zahtevek za izplačilo posmrtnine upravičenec lahko vloži najpozneje po 12 mesecih od dneva smrti člana VPS. Zahtevku za izplačilo posmrtnine mora upravičenec društvu predložiti mrliški list umrlega člana ter fotokopije davčne številke, osebne izkaznice in bančne kartice upravičenca.** Če dokumenti po preteku dvanajstih (12) mesecev niso bili predloženi, pravica do posmrtnine ugasne. VPS mora posmrtnino izplačati v tridesetih dneh od dneva predložitve navedenih dokazil.

KORISTNE POVEZAVE – NASLOVI SPLETNIH STRANI

Občina Škofja Loka	https://www.skofjaloka.si/
ZDUS Ljubljana	http://www.zdus-zveza.si/
PZDU Kranj	http://www.pzdugorenske.si/
Društvo U3 Škofja Loka	https://3univerza-loka.splet.arnes.si/
Ljudska univerza Škofja Loka	https://www.lu-skofjaloka.si/
Zdravstveni dom Škofja Loka	https://www.zd-loka.si
Knjižnica Ivana Tavčarja	https://www.knjiznica-skofjaloka.si/
Lekarna Škofja Loka	https://www.gorenske-lekarne.si/enote
TIC Škofja Loka	https://www.visitskofjaloka.si
Radio Sora	https://www.radio-sora.si

ZG. BITNJE 277, 4209 ŽABNICA, KRANJ

Tel.: 04/231 56 30, fax: 04/231 56 32, Mobitel: 041 612 033

E-mail: info@tiskkosir.si, www.tiskkosir.si

**ŽELIMO VAM
VESEL BOŽIČ
IN SREČNO
NOVO LETO**

lokaturist
odpotujmo.si

Za rezervacijo pokličite

04 51 55 520
041 781 800

www.lokaturist.si
www.odpotujmo.si

Klekljarice se dobivajo ob ponedeljkih popoldne v dvorani DU.

Foto galerija

Slikarka Agata Pavlovec vodi slikarski krožek.

Dobro je poznati temeljne postopke oživljanja. Jeseni so reševalci na škofjeloški tržnici prikazali oživljanje z defibrilatorjem.

Pokali naših športnikov bodo stali na policah v pisarni.

Pevke MePZ Vrelec pred nastopom v Sokolskem domu 9. decembra 2023

V iztekajočem se letu smo bili ob katastrofalnih poplavah priča veliki skrbi, sočutju in solidarnosti soljudi. Naj nas te vrednote spremljajo tudi v letu 2024. Želimo vam brezskrbne praznike, v novem letu pa srečo, zdravje, zadovoljstvo in uspeh!

Društvo upokojencev Škofja Loka

